

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-08. Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-00. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621

Št. 42

Ljubljana, petek, dne 20. februarja 1931

Leto II.

Novi predsednik finske republike
Svinhufvud

Pred odstopom avstrijskega poljedelskega ministra

Dunaj, 19. februarja. d. V parlamentarnih krogih zadržujejo, da bo kmetijski minister Thaler v najkrajšem času odstopil. Kakor so listi že javili, se namerava izseliti v Južno Ameriko. Na njegovo mesto pride baje predsednik zveznih železnic dr. Dollfus. Na Dollfusovo mesto pa pride prejšnji predsednik Narodnega sveta Gürtler. Na ta način bo tudi zadeva dr. Straßella končno javno rešena.

Za ustavno reformo v Nemčiji

Berlin, 19. februarja. AA. Predsednik nemške ljudske stranke dr. Dingeldey je imel predavanje o parlamentarnem položaju. V toku svojih izjav je zagovarjal izpremembo ustave, ki da je edino sredstvo za obnovitev avtoritete parlamenta. Posebno potrebno bi bilo ustanoviti gorju zbornico poleg sedanjega parlamenta. Predsedniku države je treba povečati oblast. Tudi polnomočja osrednje vlade je treba razširiti in končno je predavatelj predlagal, naj se zviša starostna doba volilcev.

Zaključek druge agrarne konference

Bukarešta, 19. februarja. n. Snoči se je zaključila II. mednarodna agrarna konferenca, ki je zasedala v Bukarešti od ponedeljka. Na konferenci so sklenili, da bodo še nadalje študirali vprašanje o skupnem novovečanju poljedelskih proizvodov. Delegati odpotujejo nocoj domov.

Grško-bolgarski spor

Sofija, 19. februarja. AA. Po včerajšnji seji ministrskega sveta je minister zunanjih zadev Burov ponovno sprejel angleškega poslanika Waterlooa. Sofija, 19. februarja. AA. Seja parlamentarne odbora za zunanje zadeve, ki bi morala biti včeraj, je bila zaradi seji ministrskega sveta odložena na danes. Minister zunanjih zadev Burov bo podal pred odborom sobranja ekspozice o tem, v kakšnem stadiju se zdaj nahaja grško-bolgarski spor.

Zasedanje fašistske zbornice

Rim, 19. februarja. n. Po ekspoziciji ministra Acerba je poslanska zbornica sprejela preliminarni proračunski načrt poljedelskega in gozdne ministristva za leto 1931/32. Danes bi morala začeti v zbornici diskusija o proračunskem načrtu pravosodnega ministristva, a je odpadla zaradi bolezni ministra Giulianija. Zbornica se sestane k prihodnji seji šele v torek in bo razpravljala o proračunu kolonialnega ministristva. Danes je predsedništvo zbornice prejelo poročilo parlamentarne odbora, ki je proučil in odobril preliminarni načrt vojnega ministristva.

Povratek italijanskih letalcev

Rim, 19. februarja. n. Danes popoldne prispe v Genovo parnik »Conterosso«, s katerim potujejo italijanski letalski minister Balbo in njegovi tovariši, ki se vračajo s prekoceanskega poleta v Brazilijo. Do Gibraltarja so jim prišli nasproti zastopniki fašistske stranke in italijanski novinarji. V Genovi jim pripravljajo svečan sprejem, še bolj pa v Rimu, kjer je guverner mesta že izdal proglas, naj ljudje okrašijo svoje hiše in jih zvečer razsvetlijo. Balbu nameravajo podeliti rimsko častno meščanstvo.

Morilec mengeškega nadžupnika v rokah pravice

(Poročilo in slika na 5. strani.)

Nemčija na razpotju med vzhodom in zapadom

Važen članek berlinskega »Börsen Kurierja« - Ali priključitev k bloku jugovzhodnih držav ali sodelovanje s Francijo - Veleindustrija odločno za sporazum s Francijo

Berlin, 19. februarja. G. Bosch, predsednik upravnega sveta kemične družbe I. G. Farben, ki je največje industrijsko podjetje v Nemčiji (njegova glavna presega 1 milijardo mark), je objavil v listu »Börsen Kurier« članek o francosko-nemških odnosih. Članek pravi, da ne veruje v splošno unijo vseh evropskih držav. Verjetnejše je, da bo prišlo le do ustanovitve regionalnih skupin, kakor na primer med skandinavskimi državami in med državami jugovzhodne Evrope. Za Nemčijo je aktualno vprašanje, ali naj se priključi bloku jugovzhodnih držav ali pa naj išče podlago za tesno sodelovanje s Francijo. Nemčija in Francija se v gospodarskem oziru dopolnjujeta in do sedaj je le politična jeza preprečevala sporazum na tem polju. Bil bi čas, da napravi politični srd pot akciji za industrijski sporazum. Najglavnejši činite

li gospodarskega razvoja direktno silijo k takemu sporazumu.

Nemčija, pravi članek dalje, se nahaja na razpotju med dvema različnima orientacijama, med zapadno orientacijo in med drugo, ki meri proti jugovzhodu Evrope. Nobenega dvoma, da odpira ta poslednja v gospodarskem pogledu važne perspektive za bodočnost. Toda za njeno ustvaritev bodo potrebna še mnoga leta.

Položaj je drugačen proti zapadu. Dva naroda si stojita nasproti in oba sta po naravi določena za gospodarski sporazum. Do sedaj so politični čimtelji ovirali ta sporazum, a za oba naroda je usodno vprašanje, ali bodo politične jeze, opravičene ali ne, tudi v bodočnosti tako močne, da ne bodo pustile, da se upoštevajo gospodarske resnice. Rezultat vekovne borbe med Francijo in Nemčijo je le periodično pre-

našanje v enem ali drugem smislu obren-ska ozemlja, ki meri le nekoliko kvadratnih kilometrov. Toda skrajno važni ekonomski faktorji vevajo sporazum.

G. Bosch razpravlja nato o vprašanju kapitala in sirovin v Franciji in Nemčiji ter zaključuje, da narekujeja zemljepisna lega in interes evropskih držav gospodarske sporazume na regionalni podlagi. Gospodarska potreba bo zalegla več nego vsi mednarodni pregovori, spomenice in programi, kajti v naši kritični dobi daje ta potreba tudi posamezniku čutilni nevarnosti osamljenosti. Čim širše bo gospodarsko sodelovanje med narodi, tem lažje se bodo premagovale krize. Za pametne ljudi v Franciji in Nemčiji je bistvena naloga, da preko političnih zamer ustvarijo podlago za konsolidacijo Francije in Nemčije in s tem za konsolidacijo vse Evrope.

Položaj na Španskem po rešitvi vladne krize

Dva tabora - Monarhistične in republikanske demonstracije v Madridu - Odločna izjava admirala Aznar-ja

zopet do demonstracij proti kralju kakor tudi do monarhističnih manifestacij. Na več krajih je morala policija posredovati z golim orožjem.

Pariz, 19. februarja. AA. Francosko časopisje se bavi obširno s političnim položajem v Španiji. Listi menijo, da je kraljev položaj zelo resen, da se mu je posrečilo za trenutek premagati republikance. »Le Matin« pravi, da je Španija na poti k diktaturi in da se opira Aznarjeva vlada na bajonete namesto na zaupanje ljudstva. Vest o izbruhu splošne stavke se zaenkrat ne potrjuje. Splošno pa menijo,

da bo monarhistična vlada zelo poslabšala položaj.

»Le Journal« objavlja razgovor z bivšim španskim zunanjim ministrom Santiagom Albo, ki živi v Parizu in ki ga smatrajo za najposobnejšega španskega politika. Alba pravi, da je nova španska vlada le začasna in da vse odvisi od načina, kako bo znala zajamčiti svoboden potek volitev v ustavodajno skupščino.

Pariz, 19. februarja. AA. Havas poroča iz Madrida: Konstitucionalci so sklenili, da se ne udeležijo volitev. Govori se, da se bo Sanchez Guerra umaknil iz političnega življenja.

Gospodarska kriza na Romunskem

Usoda vlade odvisna od uspeha v vprašanju posojila - Vlada misli na ustanovitev poljedelskega kreditnega zavoda

Bukarešta, 19. februarja. n. Kralj Karel je sprejel v avdienci ministrskega predsednika Mironescuja. Ta avdienca je bila v zvezi s pogajanjem, ki jih vodi finančni minister Popovici v Parizu za romunsko državno posojilo. Gospodarski odbor je imel sejo in je nato telegrafično obvestil finančnega ministra o stališču vlade. Vlada ne more dati nikakih novih koncesij pariškim finančnikom. »Cuventul« piše, da je vprašanje posojila vezano z vprašanjem obstanka vlade Mironescuja. Vlada bo namreč morala po mnenju tega lista podati ostavko, če ne dobi posojila. »Cuventul« pravi, da bo morala romunska vlada danes zaključiti svoja pogajanja s francosko finančno skupino.

Bukarešta, 19. februarja. n. Na včeraj-

Hitlerjeva armada na umiku

Dr. Wirth in dr. Severing o notranjepolitičnem položaju v Nemčiji — Wirthovo priznanje socijalnim demokratom

Berlin, 19. februarja. d. Državni notranji minister dr. Wirth je izjavil novinarjem: Hitlerjevi pristaši so se slovesno odpovedali vsakemu nezakonitemu dejanju. Oni vedo, da bi bila stranka takoj prepovedana, če bi se zopet postavili izven zakona. Položaj se je razčistil in Brüningova vlada, ki se opira na sredinske stranke in ki vedno bolj uživa zaupanje splošnosti, je skala, ob kateri se bodo razbili narodno-socialistični valovi. Držanje socijalnih demokratov je prineslo Hitlerju največjo odločitev. Minister pravi, da ne more izraziti dovolj priznanja širokogrudnemu in državniškemu mišljenju, ki so ga pokazali voditelji socijalnih demokratov.

Berlin, 19. februarja. d. Na današnji konferenci višjih predsednikov v pruskem notranjem ministristvu je imel pruski notranji minister Severing velik govor, v katerem je izjavil: »Politični položaj v Nemčiji ne daje povoda za kako skrb. Parola na-

rodni socijalistov ob njihovem vходу v parlament je bila: Mi napadamo. Minister Severing pa ima vtis, da je danes pri narodnih socijalistih mogoče govoriti le še o obrambi. Minister je prošil vse državne organe, naj proti političnemu nasilju na ulici nastopijo z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago. Če bi šlo za resnično duhovno propagando narodnih socijalistov, potem bi bil minister sam zadnji, ki bi proti temu protestiral.

Berlin, 19. februarja. d. Kakor poroča »Die süddeutsche allgemeine Zeitung«, se je pruska vlada odločila, da bo nove volitve v pruski deželni zbor izvedla, če le mogoče šele spomladi leta 1932.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 19. februarja. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Malo spremembe, podnevi južno vreme do 1000 m višine.

Jugosl.-čsl. trgovinska pogodba

Praga, 19. februarja. n. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so razpravljali o jugoslovansko-čehoslovanski trgovinski pogodbi, za katero se sedaj vodijo pogajanja. Ministrski svet je ugotovil, da se je v vseh osnovnih načelih dogovoril sporazum in da bo načrt pogodbe v nekaj dneh redigiran. V tujakšnih krogih sodijo, da bo Avstrija odpovedala trgovinsko pogodbo s Čehoslovakijo.

Agrarna reforma na Poljskem

Varšava, 19. februarja. AA. Poljska vlada je predložila sejni načrt za izvedbo agrarne reforme. Načrt je naperjen proti prevelikim veleposestvom.

Letalski poveljnik preprečil rešitev letala

Plymouth, 19. februarja. AA. Pri razpravi o katastrofi veleletala, ki se je ponesrečilo v bližini Plymouthsunda, je letalski poročnik Ely izpovedal senzacionalne stvari. Ko je letalo izgubilo ravnotežje, ga je poročnik Ely poskušal uravnovesiti, kar je pa preprečil letalski poveljnik Tucker. Kmalu nato je prišlo letalo padati in ni bilo več rešitve.

Parnik zletel v zrak

Riga, 19. februarja. AA. 1500-tonski parnik »Leandere«, ki je bil na potu iz Bremena v Rigo, je zletel pri Domenaesu v zrak. Na parniku je nastal požar, nakar so eksplodirali sodci iz bencinom in odjem. 18 moških posadke se je moglo rešiti v zadnjem hipu. Mornarji so skočili na led in so po trudopolni hoji po ledu dosegli obalo.

Velik sneg v severni Italiji

Trst, 19. februarja. n. V alpskih krajih so snežni zameti v mnogih krajih prekinili železniški promet, onemogočili pa tudi promet skozi na vseh cestah. Klimatski mesti Riva di Garda in Meran sta v snegu. Telegrafske in telefonske vezi med Bologno in Milano so prekinjene. Na prosti Brenner - Verona vozijo vlak samo do postaje Mezzo-Lombardo. Avtobusni promet v Tridentu so morali dočela ustaviti. Strehe nekaterih hiš po vaseh okrog Verone so se podirle pod težo snega. V Belluno, Caprili in okolici so snežni zameti prav tako paralizirali ves promet.

Ne pozna nasilja jugoslovanski nacionalizem

S priznanjem pišejo te dni nemški listi o odloku prosvetnega ministra Maksimovića, ki je odredil otvoritev 50 novih nemških paralelk na onih ljudskih šolah, kjer je najmanj 25 nemških šolobveznih otrok. Tako pravi »Berliner Tageblatt«, da priča ta odredba prosvetnega ministra o resnični volji jugoslovanske vlade, da ugodni željam nemške manjšine. Nadalje piše berlinski list, da se vidi tudi iz nastopov zunanjega ministra Marinkovića, da se je v Jugoslaviji splošno izboljšalo politično razpoloženje do Nemčije.

Vsa ta priznanja nemških listov so stvarno utemeljena in objektivna, vendar pa ne čisto točna. Kajti pravilno bi se morala glasila, da je bila Jugoslavija vedno tista država, ki je spoštovala vse pravice svojih manjšin, ki zato nikdar ni poznala kakršnegakoli preganjanja svojih nemških ali madjarskih državljanov. Nasprotno se je tem v Jugoslaviji vedno tako dobro godilo, da bi čutili ti kot največjo krivico, če bi se morali izseliti iz Jugoslavije in živeti med svojim narodom. Kljub temu pa se je moralo dostikrat konstatirati, da se vsi ti člani nemške manjšine ne zavedajo dovolj svojih dolžnosti do države, v kateri uživajo gostoljubnost. Tako so imeli v njihovih podjetjih tuji državljani redno prednost pred jugoslovanskimi, dostikrat pa so ta njihova podjetja bila tudi glavna središča protinacionalnega dela. Nekatera so se izpazabljala tudi tako daleč, da so hoteli še naprej širiti germanizacijo in da so vsled tega naravno povzročala najsilnejši odpor naših nacionalnih ljudi. Redki so bili tudi člani nemške manjšine, ki so se zavedali, da morajo vzgajati svoje otroke v jugoslovanski domovinski duhu, ker so jugoslovanski državljani, pa čeprav je nemščina njih materni jezik. Ne enkrat so se slišale čisto konkretne pritožbe, da so sinovi naših nemških državljanov na tujih univerzah člani najbolj bojnih protijugoslovanskih društev.

Iz vseh teh vzrokov ni mogla jugoslovanska vlada kar na slepo izpolnjevati želje nemške manjšine, pa čeprav jugoslovanski nacionalizem ne pozna in noče poznati nasilja. V tem se ravno jugoslovanski nacionalizem razlikuje od večine drugih nacionalizmov in v tem je tudi njegova moralna višina. Jugoslovanski narod ni nikdar iztezal rok po tuji zemlji, temveč vedno je hotel samo to, kar je bilo od pamtveka njegovo. Nikdar pa tudi ni jugoslovanski narod dolehal za šovinizmom, temveč pri vsej sili svoje nacionalne zavesti in nacionalnega ponosa je vedno spoštoval tudi narodno zavest drugih, če ti niso ovirali njegove svobode. Tako je bil naš narod v največjem boju z Avstro-Ogrsko, ko pa je nastal preobrat in bila svobodna Jugoslavija dejstvo, ni ostalo niti najmanjše mrzljave do prejšnjih zatiralcev. In če bi se vsi pripadniki nemških in madjarskih manjšin obnašali vedno lojalno in zvesto izpolnjevali vse svoje državljanske dolžnosti, tudi moralne, bi jim jugoslovanski narod že davno priznal vse njihove manjšinske pravice in celo brez ozira na to, da koroški Slovenci še danes ne uživajo niti najbolj elementarnih nacionalnih pravic.

Dosledno vsemu duhu jugoslovanskega nacionalizma je naša vlada kot prava vlada svobodoljubnega naroda dala nemški manjšini vse njene pravice. Ni pa tega koraka tolmachi ne kot slabost ne kot spekulacijo, temveč samo kot dejanje, ki izvira iz jugoslovanskega svobodoljublja. Prav zato pa mora jugoslovanski narod tudi pričakovati, da bo nemška manjšina pravilno razumela korak jugoslovanske vlade in tudi s svoje strani storila vse in dokazala, da je to liberalnost zaslužila. In to bo dokazala, če se ne bodo nikdar več ponavljale stvari, ki smo jih preje omenili.

Pričakujemo pa tudi to, da bo nemška manjšina pripomogla k temu, da dobe v kratkem enake pravice tudi koroški Slovenci. To pričakujemo tem bolj, ker bi se na ta način praktično dokazalo, kako treba rešiti manjšinsko vprašanje in bi nemško-jugoslovansko sodelovanje v manjšinskem vprašanju moglo ustvariti podlago za rešitev tega najtežjega problema v Evropi. Z jugoslovanske strani so v ta namen že storjeni potrebni koraki, naj jih izvrši še nemški narod in storjeno bo res veliko ter za mir Evrope pomembno dejanje.

London, 19. februarja. Kljub svetovni gospodarski krizi je poset angleške industrijske razstave tako velik kakor še nikoli.

Glavna skupščina zveze kovinskih industrijcev

Pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in trgovinskemu ministru

Beograd, 19. februarja. AA. V slavnosti dvorani Industrijskega doma v Beogradu se je danes začela tretja glavna skupščina pokrajinskih zvez jugoslovanskih industrijcev za predelovanje železa in kovin. — Pred prehodom na dnevni red je predsednik inž. Ljubomir Godjevac prečital pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku ministrskega sveta generalu Živkoviću in ministru za trgovino in industrijo.

Brzojavka Nj. Vel. kralju se glasi: »Nj. Vel. Aleksandru I. kralju Jugoslavije, Beograd. — Zveza jugoslovanskih industrij za predelavo železa in kovin pošilja s svoje tretje glavne skupščine Vašemu Veličanstvu izraze svoje najgloblje državljanske zvestobe in je vedno pripravljena zastaviti vse svoje sile v blagor kralja in domovine.«

Predsedniku ministrskega sveta je bila poslana ta-le brzojavka: »Generalu Petru Živkoviću, predsedniku kraljevske vlade, Beograd. — Zveza jugoslovanskih industrij za predelavo železa in kovin Vas pozdravlja na svoji tretji letni glavni skupščini in vam izraža svojo zahvalo za naporno delo pri urejanju težkih razmer v državi.«

Brzojavka ministru trgovine se glasi: »Dr. Juriju Demetroviću, ministru za trgovino in industrijo, Beograd. — Zveza jugoslovanskih industrij za predelavo železa in kovin smatra za svojo dolžnost, da Vas pozdravi na svoji tretji letni skupščini in se vam zahvali za sodelovanje v blagor in napredek naše industrije ter Vas prosi, da to delo tudi nadaljuje v prosep industrije in domovine.«

Žito na svetovnih trgih in naš izvoz

Važna plenarna seja privilegiranega izvoznega zavoda — Vsled intervencije vlade so zaslužili poljedelci letos za 261 milijonov Din več, nego bi bili brez te intervencije

Beograd, 19. februarja. I. Danes dopoldne je bila plenarna seja privilegiranega izvoznega zavoda. Seje se je udeležil tudi trgovinski minister dr. Demetrović. Bili so prisotni tudi vsi člani upravnega odbora iz vse države. V glavnem so razpravljali o položaju žita na svetovnih trgih in o našem izvozu. Ugotovili so: 1. cene na svetovnih trgih se nadalje padajo. Na liverpoolski borzi je padel konec preteklega leta tečaj pšenice na minimum, in sicer na 4 šilinge in 2 pence, to pomeni za 50% tečaja, kakršen je bil v pričetku kampanje. Naša pšenica bi morala po liverpoolskem tečaju imeti ceno 80 Din.

Ta nizka cena je prisilila merodajne faktorje, da so ukrenili vse, da bi ohranila naša pšenica na naših trgih višji tečaj. Vlada je stavila v ta namen na razpolago potrebna denarna sredstva. Po zaslugi trgovinskega ministrstva smo dosegli koristi, ki nam jih je nudila prodaja naših poljedelskih pridelkov. Uspehi na naš način odtehtajo denarne žrtve. Od početka avgusta pa do konca decembra preteklega leta so naši poljedelci izvozili preko 13.000 vagonov pšenice. V državi pa so porabili okrog 45.000 vagonov, skupno torej 58.000 vagonov. Sprito višje cene so znašali dohodki 203.000.000 Din več, nego bi bili brez intervencije merodajnih oblastev. Prodajna cena je bila za povprečno 35 Din pri 100 kg višja nego cena na svetovnih trgih. Če pomislimo, da se je jugoslovanska pšenica v prejšnjih letih prodajala

v času sezone po 10 Din ceneje nego pšenica iz drugih držav, tedaj moramo računati s toliko večjimi dohodki. Prišteti je treba na račun te razlike še 53.000.000, tako da so letos poljedelci zaslužili okrog 261.000.000 Din več, nego bi bili, če bi ne bil naš izvoz pšenice organiziran.

2. Koruze. Cene koruze so ostale na svetovnih trgih več ali manj neizpremenjene. Naš izvoz koruze v času od novembra do danes je znašal okrog 13.000 vagonov. Ta količina je ob zimskem času zelo velika.

3. Prevozne postavke. Padanje žitnih cen je zahtevalo, da se prevozne postavke znižajo na minimum, in to tem bolj, ker so tudi konkurenčna prevozna podjetja znižala te postavke. Merodajne oblasti so pokazale veliko razumevanje in so v resnici večkrat znižale prevozne postavke.

Na dnevnem redu se je bila še nekatera druga vprašanja in predlogi. Minister dr. Demetrović je obljubil nujno materialno pomoč, da se tim prej ustanovi zavod, v katerem bodo strokovnjaki preiskovali pšenico in določali količino škroba, ki ga vsebujejo razne vrste pšenice in rži, kar količina škroba v žitu danes odločilno vpliva na cene žita na svetovnih trgih. Na seji so razpravljali tudi o predlogu, da se ustanovi osek za sortiranje fižola. Predlog so sprejeli. Končno so doglali na podlagi predloženih računov, da so dale določene postavke v sadnjih šestih mesecih povoljne rezultate.

Mednarodne tekme v Bohinju

Bohinjskih tekem se udeležijo okoli 160 tekmovalcev

Ljubljana, 19. februarja. Vremenske prilike v Bohinju so zelo povoljne. Sneg je dosegel 1 m višine. Danes sneži. Tekme se bodo na vsak način vršile. Tekem se bo udeležilo 120 domačih tekmovalcev, 5 češkoslovanskih, 25 avstrijskih in bržkone 3 Norvežani. Vse kaže, da pridejo tudi Romuni, čeprav njihov prihod ni napovedan.

Posetniki bodo imeli zvezo z monakovskim br-zovlakom. Večerni osebni vlak proti Bohinjski Bistrici se bo na Jesenicah ustavil v ta namen za 20 minut. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično voznino za vse vlakne, razen za SOE in sicer od petka 20. t. m. do vključno ponedeljka 23. t. m.

Posebni izletniški vlak iz Zagreba za Bohinje in za udeležence iz Maribora v soboto dne 21. t. m.

Poleg že objavljenih posebnih izletniških vlakov od Ljubljane gl. kol. do Bistrice in nazaj bo vozil za udeležence iz Zagreba v noči od 21. na 22. februarja posebni izletniški vlak z odhodom iz Zagreba gl. kol. ob 23. uri 25 min. in prihodom v Bistrico Boh. jez. ob 7. uri. Za povratek zagrebških udeležencev bo vozil od Bistrice Boh. jez. do Zagreba posebni izletniški vlak z odhodom iz Bistrice Boh. jez. ob 13. uri dne 22. t. m. in prihodom v Zagreb ob 23. uri 50 min. dne 22. t. m.

Udeleženci iz Maribora odhajajo iz Maribora z večernim rednim potniškim vlakom ob 21. uri 50 min. Za mariborske udeležence se dostavijo posebni ojačeni vozovi, ki tečejo z Maribora direktno do Bistrice Boh. jez. Njihov povratek se izvrši takisto v direktnih vozovih do Maribora, z odhodom iz Bistrice Boh. jez. ob 18. uri odn. ob 22. uri dne 22. t. m.

Posebni vlak iz Zagreba vozi le, ako se bodo tekme z ozirom na vremenske prilike vršile in bode vsaj približno zadostno število udeležencev.

Polovična vožnja za Bohinjske tekme velja za vse vlakne, od 20. do vštete 23. t. m. Karte, ki se kupijo pri odhodu, je treba obdržati ter veljajo tudi za povratek. Potrdila se dobe v Ljubljani pri tržnici Gorec, Dunajske ceste 1, ali v Bohinju v hotelu Sv. Janez, Sv. Duh in Zlatorog, kakor tudi v stanovanjskem uradu Putnika v Bohinjski Bistrici.

Charlie Chaplin v Evropi

London, 19. februarja. AA. Davi je prispel s parnikom »Mauretania« v Plymouth znameniti filmski igralec Chaplin, ki bo posetil Kensington in druge kraje južnega Londona, kjer je preživel mladost.

Prva seja tujsko-prometnega zbora

Ljubljana, 19. februarja.

Danes dopoldne ob pol 11. uri je predsednik tujsko prometnega sveta kraljevske ban-ske uprave Dravske banovine ban g. dr. Drago Marušić otvoril prvo sejo Tujsko-prometnega zbora, ki se je vršila v veliki dvorani Zbornice za TOI. Kakor smo že poročali, je bil Tujsko-prometni svet (TPS) ustanovljen 13. junija 1930 in obstoja iz Tujsko-prometnega zbora in Tujsko-prometnega izvrševalnega odbora.

Navzoči so bili poleg skoro večine članov tujsko-prometnega zbora, to so gg. dr. Andrejka Rudolf, Brenčič Mihael, Guk Ferdo, dr. Dular Milan, Elsbacher Konrad, Gogala Josip, Hribar Rado, Jarc Evgen, inž. Jenčič Franjo, Kenda Ivan, Koritnik Anton, Kramar Miloš, dr. Krisper Valentin, Lavtar Josip, Lavtižar Josip, Lečnik Anton, dr. Lipold Franjo, Majcen Ciril, dr. Marn Rudolf, Mavrič Franc, Mayer Mavril, inž. Miklavc Franc, ga. Molnar Jula, dr. Pavlin Ciril, Petelin Josip, Pintar Vladimir, Planina Lovro, dr. Ples Ivan, Potočnik Drago, dr. Radej Franc, Ribnikar Adolf, Rus Ivan, dr. Senjor Davorin, Skrlep Janko, Šebenik Drago, dr. Šter Fran, dr. Šubić I. an, dr. Tičar Josip, dr. Tominešek Franc, dr. Vidmar Ivan, Zadnek Milan, Zemljčič Franc, Gračnar Ivan in Velikonja Narte, ki je ravnatelj TPS, še podban dr. Pirkmajer, zastopnik ministrstva za trgovino in industrijo, šef oddelka za turizmo tega ministrstva dr. Žižek Ciril, zastopnik ravnateljstva železnice g. Petek, zastopnik poštne ravnateljstva g. Kit, zastopnik finančne direkcije dr. Fran Metetič, šef Higijenskega zbora dr. Ivo Pire, zastopnik šumske direkcije g. inž. Božič ter zastopniki treh oddelkov banske uprave dr. Loučar, inž. Pire in dr. Jurečko.

Prvo sejo tujsko-prometnega zbora je otvoril g. ban, pozdravljajoč vse člane tujsko-prometnega zbora in posebej še dr. Cirila Žižka in zastopnike ravnateljstva železnice, pošte, finančne in šum. Poudarjal je izreden pomen tujskega prometa, posebno pa še za Dravsko banovino, ki s svojimi prirodnimi krasotami privablja vedno več tujcev. Sicer je že v banovini mnogo tujsko-prometnih organizacij in je tudi zasebna pobuda že močno dvignila tujski promet v Dravski banovini, vendar pa doslej ni bilo institucije, ki bi sistematično posvečala vso pažnjo najbolj perečim tujsko-prometnim vprašanjem Dravske banovine. V ta namen je bil ustanovljen Tujsko-prometni svet za Dravsko banovino. V prepričanju in z željo, da bo prvo zborovanje tujsko-prometnega zbora in njega žiroko zasnovano delo uspelo v prid vse banovine, je g. ban želel zborovalcem kar največ uspeha.

Nato je ravnatelj TPS g. Narte Velikonja prečital seznam članov in dal besedo prvemu referentu glede prve točke vsporeda, ki je obravnavala prometna vprašanja v banovini. Referent dr. Ples je obširno poročal o najvažnejših prometnih problemih, ki so največje važnosti za povzdigo tujskega prometa v banovini. Član g. Rado Hribar se je opravičil in je njegova dva referata o razvoju avtomobilskega prometa v banovini in o potrebi letališča v Ljubljani prečital ravnatelj Velikonja. Ravnatelj Velikonja je nato referiral o vprašanju vspenjač, katere bo treba zgraditi, da se bo poživil tujski promet, zlasti na Gorenjskem. Inž. Miklavc je referiral o uvedbi motrske plovbe na Bohinjskem jezeru. Razvila se je obsežna debata o cestnem fondu banovine in o vzdrževanju ter izboljšanju cest.

Dopoldanske zborovanje je bilo ob 1:30 zaključeno in se je nadaljevalo ob pol 16. uri. Referiral je šef Higijenskega zbora dr. Ivo Pire o asanaciji tujsko-prometnih krajev. K njegovemu izjavjanju se je oglasilo več članov z raznimi predlogi. Sledili so še referati o javnih dajstvih gostilničarstva in hotelirstva, o hotelirstvu, o propagandi in o organizaciji pospeševalne službe za tujski promet, nakar je bila prva seja zaključena.

Odpust iz državne službe

Beograd, 19. februarja. AA. S sklepom finančnega ministra je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta odpuščen iz državne službe Vladimir Vranić z glavne carinske blagajne v Zagrebu, in sicer se ima smatrati za odpuščenega z dnem, ko je zoper njega postala izvršena sodna obsodba o njegovi krivdi.

Ratifikacije mednarodnih konvencij

Beograd, 19. februarja. AA. 6. februarja t. l. je bilo v Rimu izvršeno deponiranje ratifikacijskih instrumentov konvencije, sklenjene med Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Poljsko, Romunijo in Češkoslovansko o pokojninah, določenih od prejšnje avstrijske vlade, sklenjene in podpisane v Rimu 6. aprila 1929. Isti dan je bila izvršena izmenjava ratifikacijskih instrumentov konvencije med kraljevino Italijo in Jugoslavijo o pokrajinskih in občinskih pokojninah, sklenjene in podpisane v Rimu 6. aprila 1922.

Beograd, 19. februarja. AA. 6. februarja t. l. je bila izvršena v Rimu izmenjava ratifikacijskih instrumentov pogodbe, sklenjene med kraljevino Italijo in Jugoslavijo o pravni in sodni zaščiti državljanov in o izročitvi krivcev, sklenjeni in podpisani v Rimu dne 6. aprila 1922.

Kreditiranje voznine

Beograd, 19. februarja. AA. Finančni minister je odredil pravilnik, ki uravnava kreditiranje voznine, in sicer tako, da je treba naprej položiti povprečno dvomesečno vsoto za voznino. Na tej podlagi se voznina lahko kreditira. Pravilnik stopi v veljavo 1. aprila.

Pravilnik o zdravstvenih zadrugah

Beograd, 19. februarja. AA. Na podlagi člena 11. zakona o zaščiti narodnega zdravja je minister za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju glavnega sanitetnega sveta izdal pravilnik o zdravstvenih zadrugah. Pravilnik se podrobno bavi s socialnimi in higijenskiimi ustanovami, ki jih lahko v vsakem področju narodnega zdravja ustanovljajo zdravstvene zadruge, tako na polju javne higijene in asanacije kakor tudi na polju veterine.

Posebni paragrafi pravilnika urejajo vprašanje brezobrestnih posojil v svrhe asanacije, ki jih te zadruge lahko dobe. Vse zdravstvene zadruge morajo biti organizirane v Zvezi zdravstvenih zadrug s sedežem v Beogradu, ki preko svojih strokovnih organov in v soglasju s ministrstvom za socialno politiko vrše nadzorstvo nad temi ustanovami.

Vladno dovoljenje centrali jahaških društev

Beograd, 19. februarja. AA. Minister za poljedelstvo je dovolil centrali jahaških društev kraljevine Jugoslavije v Turnišću pri Ptuj, da lahko v bodoče v skladu s odredbami veterinarske konvencije izdajajo posebna izpričevala za dirkalne konje, ki se izvažajo za dirke v Avstrijo in Madjarsko. Ta izpričevala naj nadomestijo živalske potnice, ki so sicer predpisane.

Zagoneten napad na zagrebškega učenjaka

Zagreb, 19. februarja. k. Snoti ob pol 8. je v Dalmatinski ulici neznani napadalec napadel dr. Milana pl. Sufflaya-a vseučiliškega profesorja in pokolona in znanega učenjaka in publicista. Napadalec je čakal Sufflaya pred hišo št. 4 in ga z nekim trdim predmetom tako silno udaril po glavi, da se je profesor takoj onesvobodil zgrudil na tla. Mimoidoči so mu takoj prikočili na pomoč, ga prenesli v bližnjo hišo in telefonirali na rešilno postajo, ki je potem prepeljala ponesrečenca v bolnico. Zdravnik je pregledal rano in ugotovil, da je zelo težke narave, ker se je zila kri v možgane. Neznani napadalec je po pripovedovanju očividcev takoj po svojem podlem dejanju brez sledu izginil.

O dogodku je bila obveščena policija, ki je takoj začela stvar preiskovati. Zasllišala je nekatero priče in ugotovila, da je bil napadalec srednje rasti, precej debel in da je bil oblečen v svetlo suknjo. S preiskavo je bilo ugotovljeno, da je profesor Sufflay ob pol 8. stopil iz hiše št. 10 Dalmatinski ulici. Neznani napadalec je postavil v zasled in ga počakal v trenutku, ko je stopil iz omenjene hiše. O napadu krožijo razne verzije. Policija je zato uvedla preiskavo v vseh smereh.

Profesorjevo stanje je zelo težko in resno, tako da po izjavi zdravnikov ni mnogo nade, da bi ostal pri življenju. Danes ves dan še ni prišel nič k zavesti, zato ga tudi do sedaj niso mogli zaslišati.

Odvetnik dr. Josip Vrečko †

Celje, 19. februarja.

Danes dopoldne ob 9:30 je v svoji vili v Ipavski ulici 2 preminul odvetnik g. dr. Vrečko Josip.

Vrste onih starih Celjanov, ki so pred pol stoletja gradili narodno zavedno slovensko Celje, se vedno bolj redijo. Sedaj je smrt ugrabila tudi dr. Vrečko.

Pokojni se je rodil 6. marca 1856 v Zegru pri Šmarju kot sin posestnika. Gimnazijo je obiskoval v Celju in v Brnu, pravne študije pa je dovršil na Dunaju. Kot koncipijent je stopil v pisarno prvobornega celjskega Slovencev pokojnega dr. Serneca. Leta 1888 je otvoril svojo odvetniško pisarno v Samostanski ulici v Grinwaldovi hiši, kjer se pisarna še danes nahaja.

Zivno in energično se je udeleževal v celjskem narodnem življenju. Bil je član Celjske posojilnice od nje ustanovitve, po smrti dr. Serneca pa njen predsednik do danes. Uspešno je deloval pri Zadrugi zvezi, bil je soustanovitelj Zvezne tiskarne, katere ureditev je vodil. V narodnostnih borbah je stal v prvih vrstah ter je bil član Sokola od ustanovitve, pozneje pa častni starosta.

V slovenskem združništvu je igral eno najvažnejših vlog, saj je znano, da je ravno iz Celjske posojilnice izšlo največ zadrug, med njimi tudi Južnoštajerska hranilnica, današnja Hranilnica Dravske banovine. Zadnja leta ni več javno nastopil in se je posvetil samo poljedelstvu in vinogradništvu, zlasti svojim vzorno urejenim vinogradom. Poročen je bil pokojni g. dr. Vrečko s hčerko znane celjske narodne rodbine Kapusovih. Svojo rodbino je vzgajal v strogo narodnem duhu. Najstarejši sin Vladimir je trgovec v Celju, drugi sin odvetnik g. dr. Vrečko Drago vodi že nekaj let odvetniško pisarno svojega očeta, tretji sin Franjo je artilerijski major v češki armadi v Budejovicah; hčerka Zdenka je poročena z inž. Petersenom v Fredrikstadu na Norveškem, hčerka Marica je poročena s kapetanom I. kl. g. Juvancem, najmlajša hčerka Senta pa je soproga zdravnika g. dr. Sinkovica v Misljini. Pogreb bo jutri v soboto 21. t. m. ob 16:30 iz Ipavčeve ulice 2 na okoliško pokopališče. Zaslužnemu narodnemu borcu slovenskega Celja večni spomin! Zaljubljenim naše globoko žalje!

Kriminalna statistika ljubljanske policije

Roparji, tatovi, defraudanti in goljufi so povzročili lani več milijonov dinarjev škode — Ogromno delo glavne pisarne in zglasevalnega urada — Tujcev smo imeli lani 55.791

Ljubljana, 19. februarja.

Polijska uprava v Ljubljani je izdelala zanimivo statistično poročilo o delovanju v preteklem letu. Iz poročila posnemamo:

Kaznjiva dejanja v splošnem

Po organih varnostne straže in kriminalnega oddelka je bilo radi raznih deliktov aretiranih 2194, od teh 1793 moških in 401 žensk. Deležnemu sodišču je bilo izročeno 429 aretirancev, okrajnemu sodišču 476, drugim oblastim 119, izpuščenih pa 1051. Prijav radi raznih kaznivih dejanj je bilo podanih po varnostnih organih 9694, pri dežurnem uradniku na policijski upravi pa 3983.

Kaznjiva dejanja po kategorijah

Statistika navaja, da je bilo javnih nasilstev 48, spolnih posilstev 25, umorov in detomorov 6, telesnih poškodb 181, požigov 4, ropov 10, tatvin 1410, poneverb 26, goljufij 145, odprav telesnega plodu 2, pregreškov in prestopkov javnega reda in mira 427, proti uradnim dolžnostim 21, proti varnosti življenja 4, proti varnosti zdravja 15, protitelni varnosti 30, proti javni varnosti 15, vlačugarstev 116, prestopkov po zakonu o posesti in nošenju orožja in razstreliva 15, prestopkov zglašilnih predpisov 174, prestopkov cestno policijskega reda 1848, prevoznškega reda in avtomobilskih predpisov 1027, prekoračenja policijske ure 160, kaljenja nočnega mira 776 in prestopkov krošnjarskega zakona 56.

Škoda prijavljenih ropov, tatvin, poneverb in goljufij znaša skupaj 2.310.180 Din, oškodovanecm poneverjena škoda 402.335 Din, škoda povzročena po zanih storitvah, ki pa niso škode še povrnil 1.464.133 Din, nepovrnjena škoda, povzročena po nezanih storitvah, pa 483.712 dinarjev.

Odgonov iz Ljubljane je bilo 159, izgonov iz Ljubljane tuzemcev 31, samonorov 26, poskusov samomora 31, smrtnih nesreč 17, drugih nezgod 92, požarov 20.

Polijsko kaznovanih je bilo 5565 ljudi, denarno globo je dosedaj plačalo policijsko kaznovanih 2743 v skupnem znesku 117.230 Din. Od vplačanih glob je odpadlo na Mestni magistrat 28.690 Din, ostanek pa na občine: Moste, Vič, Zgor. Siska in na občinski cestni gradbeni in vzdrževalni fond ter na državno blagajno 88.540 Din.

Upravni posli

Glavna pisarna je sprejela in vknjižila 181 tisoč 928 spisov. Npravnstvenih spricheval je bilo izdanih 3207, novih potnih listov 1575, podaljšanih in vidiranih potnih listov 4055.

Orožnih listov za nošenje in posest je bilo nanovo izdanih 88, dovolilnic za podaljšanje policijske ure, veselice in koncertov po gostilnah in kavarnah in prireditve po dvoranh 947.

Avtomobilov je bilo nanovo prijavljenih: osebnih 195, tovornih 77, sanitetnih 1, avto-omnibusov 7, odjavljenih avtomobilov pa je bilo 48. Drugih vozil je bilo prijavljenih 12, odjavljeno 1.

Izgubljenih predmetov je bilo prijavljenih 550, v skupni vrednosti 198.000 Din. Najdenih predmetov je bilo prijavljenih 453 v skupni vrednosti 112.523 Din. Najdenih predmetov je bilo vrnjenih lastnikom v skupni vrednosti 40.516 Din.

Poslovanje zglasevalnega urada

Za bivanje v policijskem okolišu je bilo prijavljenih 83.500 ljudi. Denarnih zavodov je bilo v Ljubljani 73, obrtnikov, gostilniških in kavarniških obratovalnic ter raznih drugih sorodnih zasebnih podjetij in zavodov 4039. Od teh je med letom priraslo 60. Naslovov je bilo izdanih 27.000, od teh zasebnim strankam 9000 in raznim uradom 18.000.

Tujski promet

Tujcev je bilo v Ljubljani prijavljenih 55.791, od teh iz Slovenije 24.552, iz Zagreba 3744, iz ostale Hrvatske 3049, iz Beograda 1417, iz ostalih krajev kraljevine 4462, iz Češkoslovaške 1926, iz Rusije 128, iz Avstrije 5734, iz Nemčije 3370, iz Ogrske 515, iz Italije 2960, iz ostale Evrope 1187, iz Amerike 43, in iz drugih delov sveta 74, skupaj torej 55.791.

Polijski zdravnik je zdravniško pregledal aretirancev 107, aretiranih pa 116. V prisilno delavnico je bilo oddanih 7.

Tehnični odsek in kriminalna razvidnica

Raznih zločincev po imenih je vpisanih 91.317, v kartonih po specialiteti 23.611. Daktiloskopičnih listov je 4973, posameznih odtisov prstov za monodaktiloskopijo 20.200. Nanovo daktiloskopiranih je bilo 524, nanovo slikanih zločincev 796. Kartonov za evidenco izvršenih deliktov in uradnih predmetov je bilo 55.407, kartonov za posamezna znamenja 30.970. Z daktilo-

Čulda: Farnmor

Roman

5

»Življenje!« je ponovil, se naslonil na stol in si zvil cigareto. »Moje življenje, hvala Bogu, ni odvisno od ženskih oči. Upam, da bom naslednjih dvajset let srečno preživel, ne da bi videl vaše božanske Vavasourjeve. Po preteku tega časa pa se bržkone ne bo nihče več zmenil zanjo. Vaša krasna Helena bo že v letih — našminkana, napudrana, nagubane kože, debela in ljubosumna na svoje hčerke!«

»Skrunilec!« je vzkliknil Bellus. »Kako morete prekovati Vavasourjevi tako prihodnost? Brez dvoma bi se prej zastrupila, kakor da bi počakala, da pride do tega.«

»Ne preostaja ji nič drugega, če se ji ne posreči izpremeniti naravnih zakonov, dragi prijatelj. Kdo pa je prav za prav ta vaša čudovita markiza, odkod je prišla?«

»Hm, tega nihče natančno ne ve,« je odgovoril nekotliko v zadregi Lyster Malet, ki je bil v službi pri angleškem poslanstvu. »Kakor veste, se je na evropskih tleh pojavila najprej v Petrogradu; govorili so, da jo je markiz spoznal na Mauritiju in se poročil z njo, ko ji je bilo petnajst let — Kreolke se namreč zgodaj razvijejo. Kaj več nisem mogel izvedeti o njej; sicer pa je njegov grob vse pokrtil, ostalo pa je napravila njena izredna lepota. Takoj so jo začeli povsod sprejemati in od tedaj neomejeno kraljuje v družbi. V njeno hišo zahaja samo izbrana

družba kakor v hišo princesinje Lewine. Samo neumneži in zavistneži ji očitajo, da je pustolovka. Sicer pa nislim, da jo boste nekoč videli, to se pravi, če se bo vzvišeni krasoti zahotelo sneti masko. Tedaj pa si le nadenite na prsi trojen železni oklep!«

»Bodite brez skrbi!« se je zasmel Farnmor, »ne maram tekmovati z ljubeznivim soprogom lepe kreolke markize.«

Farnmorovi gostje so vstali, da se pripravijo za maskiran ples, ki se je tisti večer vršil pri vojvodinji Luilhiers v Faubourg St. Germainu.

»Ali mislite vsi že tako zgodaj oditi? Saj ni take sile? Gotovo ste vsi tako nestrpni, ker ste uverjeni, da ste nekaj izgubili, če ne bi mogli svoje lepe Vavasourjeve občudovati od začetka do konca večera.«

»Zasmehljivec!« je rekel Karel. »Najprej morate videti božanstvo, pa stavim z vami, da spravi tudi vas iz ravnovesja.«

»Kdo — jaz?« se je zasmel Farnmor. »Stavo sprejem. Stavim tisoč proti eni, da mi vaša opevana krasotica ne bo posebno ugajala. Sicer pa itak nisem vnet za Kreolke.«

»Dobro! Stava velja v zlatnikih? Da? Lepa vsota!« je dejal neki gospod in zapisal stavo.

»Če, eno uro — toliko, da se preoblečemo — pa se vidimo pri Filipih!«

Ko so gostje odšli, je Farnmor zadržal naslanjač pred kamin.

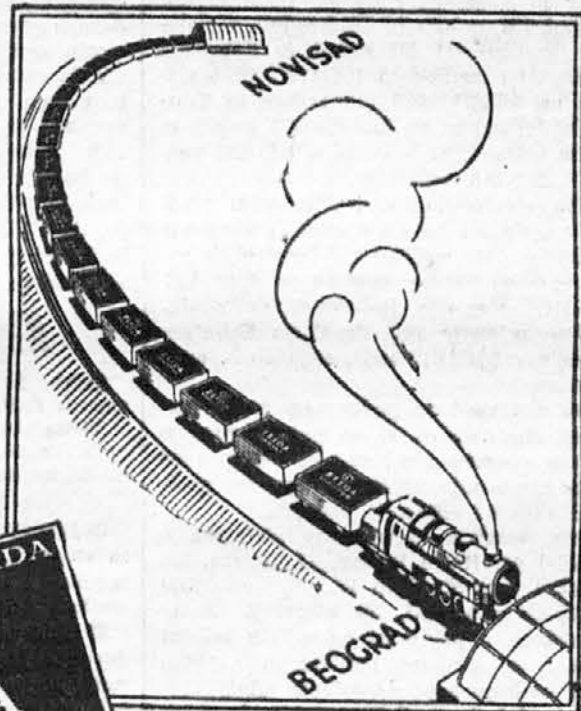
»Obljubil sem prijatelju Errolu, da mu kaj sporočim o Vavasourjevi, zato si jo moram nočjo natančno ogledati,« je pomislil mladi diplomat. »Sicer pa si jo že vna-

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV
ELIDA SHAMPOO
PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ
NJEVOVE
KAKOVOSTI!

Ako bi teh 700.000
zavitkov položili
zaporedoma
eden za drugim,
bi tvorili 83 km
dolgo progo, kakor
Beograd—
Novisad.

La negovanje
las

ELIDA SHAMPOO

loskopije je bilo identificiranih 42, zločincev z napačnimi prirki je bilo 6, zasledovanj s policijskim psom pa 6.

Polijski dnevnik

Polijski dnevnik izhaja dnevno v 335 izvodih. Lani je izšlo 299 števk s 96 prilogi, skupno v 13.500 izvodih.

Intervencija rudarskih organizacij pri g. banu

Kakor je bilo na skupni konferenci vseh rudarskih strokovnih organizacij dne 18. januarja v Trbovljah sklenjeno, se je podala predvčerajšnjem deputacija, obstoječa iz zastopnikov vseh strokovnih organizacij h gospodu banu, da mu obrazloži težak položaj, v katerem se nahaja delavstvo v rudarskih revirjih vsled dolgotrajne rudarske krize. II. skupino Rudarske zadruge je zastopal njen načelnik g. Jakob Struc iz Trbovelj, delavsko zbornico pa tajnik g. Filip Uratnik. Deputacija je prosila gospoda bana, da bi s svojim vplivom kot vrhovni upravni šef Dravske banovine pripomogel, da bi dobili naši rudniki pri predstojajočih pogajanjih, ki se bodo vršila koncem marca med vlado in privatnimi rudarskimi podjetji, večja naročila premoga, da se sedanja kriza vsaj ublaži, ako je takoj ni mogoče popolnoma odpraviti. Deputacija je predložila gospodu banu, da bo v slučaju, če pri pogajanjih ne bo uspelo doseči večjih naročil premoga, sledila re-

dukcija velikega števila delavstva, katerim bo v sedanji dobi naraščajoče brezposelnosti težko najti dela. Zastopniki so tudi prosili gospoda bana, da oprosti delavstvo kuluka, kajti vsled težke krize je itak hudo prizadeto ter bi ne zmoglo novih dajatev. — Gospod ban dr. Drago Marušič je deputacijo prijazno sprejel ter z zanimanjem poslušal utemeljevanja prošnje. Obljubil je vsestransko pomoč, da se delavstvu olajša težki položaj, v katerega je zašlo vsled dolgotrajne težke krize v rudarski industriji.

Pismo iz Šmartnega pri Litiji

Nekdo iz Velike Kostrelnice se oglašja v »Jugoslovanu« z dne 18. t. m. v štev. 40 in zelo na čuden način umiva zadevo kostrelniške šole. Resnice pa le ne pove, da hodijo otroci iz Liberge skozi ali pa mimo Kostrelnice k nam v Šmartno v šolo. Liberga je od Šmartna oddaljena 7½ km, Kostrelnica pa le 3½ km. Torej kam sliši šola? Občinski možje, šolska oblast in cerkveni krogi so pa vsi za šolo na Libergi, ako bi bili za Kostrelnico, ne bi hodili otroci od vsepovsod v Šmartno. Le Kostrelničani imajo sami svojega učitelja. Liberga je pa na sredini oddaljenih vasi, ki pridejo tu v poštev. Ko bo dovolj sredstev na razpolago, hočemo videti, kje bo stalo novo šolsko poslopje, saj je na Libergi cerkev in je prostora okoli nje za šolo dovolj. Morda bo nova šola bolj higijena, kakor pa bivša trgovina, ki nima niti pravih oken. To je za sedaj le zaslina šola.

prej predstavljam: rumenopolta, bujna ženska, strastna, ognjevit in hrepeneča. Vse ji dvori samo zato, ker ni vsakdanja in ker je prebrisana; prebrisana pa je gotovo, sicer kako bi bila mogla premostiti angleškega para, kakor je markiz Vavasour, da jo je vzel za ženo. Kako bi se tudi znala vesti s takim uspehom v izbrani družbi? Sicer sem slišal praviti, da ni markiz prav čiste pameti, toda tudi najbolj pameten mož ni varen pred žensko zvlajnostjo. Morem si predstavljati, kako je prišlo do tega. Njegova jaha se je zadržala pred Martinique. Nekega vročega dne, ko mu je bilo silno dolg čas in se je bržkone preveč nalezal šampanjea, je videl na verandi to žensko samo. Ležala je med cvetjem in se pahljala in bila je videti tako zapeljiva, da je mogla početi z njim, kar je hotela. Sicer pa je to običajni način, s katerim se sklepajo zakoni. Če bi možje imeli vedno glavo na pravem mestu in ne bi jih napadla včasih slabost, kar se dogaja zlasti po obilo zaužitji jedi in pijači, ko kletajo neumnosti, tedaj bi se bržkone nihče ne poročil.«

Med temi satiričnimi mislimi je Farnmor vstal, se preoblekel in šel na maskirani ples vojvodinje Luilhiers. V sijajno razsvetljenih dvoranh je bila slavnost na višku. Počasi in samozavestno je korakal med množico mask in dominov, lesketajočih se od draguljev. Marsikateri oči so ga laskavo pogledale, marsikateri lepe ustne so ga počastile s kakšno pritajeno izgovorjeno šaljivko. Končno je naletel na comteso de Chantal, majhno, izredno ljubko rjavolasko. Spoznal bi jo po lepih, smehljajočih se očeh, če bi je ne bil izdal krasni rožasti domino. Podal ji je laket in nekaj minut sta se izprehajala in razgovarjala.

Jz Dravske banovine

— Z ljubljanske univerze. Izšel je seznam predavanj za letni semester na univerzi kralja Aleksandra I. Iz seznama posnemamo: Rektorat in vse akademske oblasti so iste ko v zimskem semestru. Proforski zbor univerze šteje 47 rednih in 17 izrednih profesorjev, tri kontraktualne profesorje, 22 honorarnih nastavnikov, 15 docentov in 7 lektorjev ter učiteljev. — V zimskem semestru je bilo 1674 slušateljev in slušateljic in sicer: na filozofski fakulteti 434 (med njimi 151 rednih in 16 izrednih slušateljic), na juridični 411 (34 rednih in 1 izredna slušateljica), na medicinski 102 (16 rednih slušateljic), na tehniški 584 (14 rednih in 1 izredna slušateljica) in na teološki 134 rednih in 9 izrednih slušateljev. V vsem je bilo 215 rednih in 18 izrednih slušateljic.

d Služba elektrotehnika. Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani bo pri stanici za žigosanje elektroštevecov s 1. aprilom t. l. nastavljen absolvent elektrotehniške delovodske šole kot uradnik III. kategorije. Reflektanti za to službo naj se prijavijo pri direktorju Tehniške srednje šole v Ljubljani najkasneje do 5. marca 1931.

d Odbor akademskega podpornega fonda prosi vse ugledne naslove, ki so sprejeli prošnje za denarno podporo akademskega podpornega fonda, da blagovolijo upoštevati njegovo prošnjo in nikakor ne odklonijo podpore.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Pobijanje gobavosti. Na osnovi § 59. točka 15. zakona o pobijanju nalezljivih bolezni je minister za socialno politiko in narodno zdravje v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal pravilnik o pobijanju gobavosti. Pravilnik stopi v veljavo z razglasitvijo v »Službenih novinah«.

d Radi napačnih informacij glede obratovanja v Rudniku in železnari v Storah smo v naši sobotni izdaji »Jugoslovana« z dne 14. t. m. priobčili članek: »Odpuščenji radi pomanjčarja dela«, kateri bi se moral pravilno glasiti: Rudnik in železnara obratuje kljub izredno slabim naročilom v vseh oddelkih še vedno po cel tedn in po 8 ur na dan. Le v valjarni je moralo

podjetje vsled malega števila naročil in vsled popravil ta obrat večkrat ustaviti. Toda so bili radi tega vse eno skoraj vsi delavci pri neproduktivnih delih in celo s spravljanjem snega cel čas osam ur na dan zaposleni. Da bi pa zamogli vsem našim delavcem nuditi tudi ta slučaj popolne stagnacije v naših tovarniških obratih zaslužka in jih v tej težki krizi še nadalje zaposliti, smo pričeli s popolnoma neekstremnimi popravili v našem pred več leti opreščenem premogovniku, z melioracijo naših površinskih zemljišč in s popravili v naših gozdovih. Iz gornjega je razvidno, da do danes ni bil iz našega podjetja odpuščen še noben delavec. Žal pa bo podjetje moralo pričeti misliti tudi o to, ako se položaj v doglednem času ne boče zboljšal, ker morajo pri takem delu vsa njihova polagoma še tako globoki viri, želimo pa, da bi do tega ne prišlo tako v interesu naše industrije kot tudi v interesu našega delavstva, kojega dobrobit nam je vedno na srcu.

Ljubljana

Petek, 20. februarja 1931. Eleverij. Pravo-slavni: 7. februarja, Partenije.

Nočno službo imajo lekarne: Kmet na Dunajski cesti, Lovšek na Resljevi cesti in Bohinec na Rinski cesti.

■ Slovensko lovsko društvo podaljšuje rok za vlaganje prošnje za mesto urednika »Lovca« tajnika in upravitelja, kakor tudi rok za podnubde tiskarn do 25. t. m. SLD.

■ V znamenju neprekosljive plundre so vedno bolj ljubljanske ulice. Priznati sicer moramo, da smo videli že več delavcev, ki so skušali voditi pripraviti nekaj odtoka, ali efekt vsega tega prizadevanja je silno majhen. Zlasti pa je obupno mogoča plundra na križiščih, kjer se nabirajo cela jezera. Bilo bi vendar dobro, če bi se z malo večjo energijo poskušalo obvarovati ljubljanske pred preveliko vsiljivostjo plundre, od katere zlasti trpe šolarji, ki nimajo vsi nepremočljivih skornjev.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

6602

Celje

* O načrtu zakona za socialno zavarovanje bo predaval g. Petejan iz Maribora na članskem sestanku celjske podružnice Zveze privatnih nameštencev Jugoslavije, ki se bo vršil jutri v soboto 21. t. m. ob 20. uri v Delavski zbornici. Poleg članov so k predavanju vsi zainteresirani uljudno vabljeni.

* Nočno lekarniško službo ima od jutri, sobote 21. t. m., do prihodnjega petka 27. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

* Smrtna kosa. 19. t. m. je v celjski javni bolnici umrl 29-letni Jeraj Anton, žagar iz Gaberja št. 70.

* Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri bo v risalnici deške meščanske šole predaval univerzitetni profesor iz Zagreba g. dr. Horvat Ivo. Prikazal bo Hrvatske planine od slovenske meje do bosenskih planin, t. j. Gorskog kotar, Velebit, Plješivico in Dinarске planine. Ta gorovja so zanimiva radi svojih posebnih oblik in pripadajo krškemu področju. Imajo svojo posebno floro in vegetacijo. Predavatelj bo orisal življenje v teh gorah na podlagi večletnih lastnih izkušenj. Predavanje bo spremljala veliko številno skopičnih slik.

* Prodaja lesa iz mestnega gozda. Mestna občina proda ves na skladišču »Apnenik« pri Celju ob industrijskem tiru postavljen bukov les, sposoben za žagarske ali stolarsko-industrijske svrhe ter za železniške pragove, posekan v tekoči zimi v mestnem gozdu v Pečovniku. Interesenti si lahko po predhodni pismeni prijavi pri mestnem gozdjarju les ogledajo. Pismene ponudbe, katerih natančnejši pogoji so razvidni na oglasni deski mestnega načelstva, se morajo vložiti do 1. marca.

Maribor

m Prva letošnja redna seja mestnega občinskega sveta. V četrtek dne 26. t. m. ob 18. uri bo v mestni posvetovalnici prva letošnja redna seja mestnega občinskega sveta z dnevnim redom: poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja ter poročila odsekov. Med drugim se bo na tej seji obravnavalo 36 prošnje za sprejem v občinski zvezo in 7 za zagotovilo sprejema, več osebnih zadev mestnih uslužbencev, več pritožb proti raznim davčnim in pristojbinam itd. Važnejše zadeve bodo: likvidacija hipotečnega zavoda Mestne hranilnice, dovozna pot na Mariborski otok, gradnja nove hiše v Gosposki ulici, gradnja reklamnega paviljona na Trgu kralja Petra, gradnja treh trinadstropnih hiš po U. Nassimbeniju, prezidava Scherbaumovega mlina in ustanovitev mestne lekarne. Naposled se bodo pa obravnavale še razne prošnje za koncesije, prodajo in zamenjavo parcel, podpore društvom in korporacijam itd.

m Občni zbor (VI. redna glavna skupščina) Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije sekcija Maribor se vrši v nedeljo dne 22. februarja 1931. ob 10. uri predpoludne v lovski sobi hotela »Orel« v Mariboru.

m Pokvarjene telefonske napeljave. Veliki plazovi snega, ki drže te dni zaradi južnega vremena s streh, so pokvarili mnogo telefonskih napeljav, tako da je bilo več naročnikov večer brez zveze.

m Zborovanje slovenskega ženstva. Mariborsko slovensko žensko društvo bo imelo letošnji občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

m Občni zbor »Peruna«. Kolesarski klub »Perun« bo zboroval v nedeljo 22. t. m. ob 9. uri v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu.

m Iz gledališča. V soboto bo prva ponovitev Frankove napele in zanimive drame »Karol in Ana«, ki se je sinoči prvič igrala na našem odru. V nedeljo popoldne bo burka »Odgodena noč« zvečer pa opereta »Ciganska ljubezen«.

m Novo kreditno podjetje. V hiši Aleksandrova cesta 48 se bo te dni ustanovila mariborska podružnica Jugoslovanske gradbene in kreditne zadruge »Jugrad« v Ljubljani, ki bo dajala brezobrestna posojila za zidavo, prezidavo, nakup hiš itd. do višine 500.000 Din.

m Kostanji v Maistrovi ulici. Po vojni imamo v Mariboru prav posebno veselje s tem, da uničujemo drevo. Ubogi divji kostanji, kras periferični ulici, so hudo na potu. Bog si ga vidi komu. Sedaj so se spravili na one v Maistrovi ulici in če jih bodo res posekali, potem to sploh ne bo več sedanja lepa Maistrova ulica. Nehajte že vendar enkrat s tem pustošenjem!

m Ukinitve avtobusnega prometa. Mestno načelstvo razglasa, da se zaradi snežnih ovir do nadaljnjega ukine sploh ves avtobusni promet.

m Čiščenje cest in ulic. Naposled so se po naših ulicah in cestah le pojavile čete delavcev z lopatami, ki odstranjujejo sneg. Aleksandrova cesta je po sredini že vsa očiščena in promet je zopet normalen.

m Ljudska univerza. Danes v petek bo nadaljevanje evgeničnega cikla s predavanjem odličnega psihologa dr. Bujasa iz Zagreba. Govoril bo o pravilni izbiri zakonskega druga s psihološkega vidika. Očrtal bo psihologijo zaljubljenosti, ljubezni, razliko med moško in žensko psiho in seksualnostjo ter označil duhovna čuvstvenostna in svojstva značaja, ki obetajo popoln in srečen zakon.

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru išče: 2 žagarja, kurjača, kovača, ključavničarja, čevljarja, sedlarja za izdelovanje torbic, več vajencev fotografske, kovaške, mesarske in pekarske stroke, več kuharic, sobaric, služkinj, varuš, natakaric in za Skopljke pet delavcev in mlajšega vrtnarja.

m Lutkovno gledališče. V nedeljo popoldne ob 15. uri se bo v Narodnem domu prvič igralo poučno in zabavno delo v treh dejanjih: »Gaspereček, dvorni zdravnik«.

m Mladi gostilničar. Te dni je tukajšnja zveza gostilničarskih zadrug organizirala gostilničarski naraščaj v novem društvu »Mladi gostilničar«, katerega namen bo, skrbeti za vzgojo in napredek mladih članov.

m Sejem za prašiče. Na zadnjem sejmu za prašiče je bilo 88 živali. Prodajali so se 7 do 9 tednov stari po 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece po 250 do 380 Din, 5 do 7 mesecev po 400 do 550 Din, 8 do 10 mesecev po 600 do 900 Din, 1 leto stari 900 do 1160 Din. Kilogram žive teže je stal 8 do 9 Din, mrtve teže pa 10

do 12 Din. Celokupno je bilo prodanih samo 31 živali.

m Slabost. V sredo zvečer se je na Glavnem trgu pred avtobusno postajo zgrudil vsled bolezni in oslabelosti nezavesten na tla 62-letni Alojzij Lorbeck, delavec v mestni vrtnariji. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico.

m Nezgoda pri sankanju. Pri sankanju si je včeraj popoldne v Košakih zvil levo nogo v gležnju 11-letni Mirko Robovnik. Ostal je v domači oskrbi.

m Tatvina masti. Trgovskemu zastopniku Gustavu Lipošku, stanujočemu v Vetrinjski ulici 18, je te dni neznanec ukradel iz zaklenjene zidne omare na stopnišču lonec z 20 kg masti, v skupni vrednosti s loncem vred 380 Din.

m Dva spopada. Na pustni torek ponoči je Rudolf Purčaj v Jareninskem dolu v prepiru zabodel svojega brata Franca z nožem v prsa. Na pekelnično sredo je pa železničar I. V. v pijanosti napadel posestnika Ivana Verdonika in ga zabodel z nožem istotako v prsa. Oba težko ranjena moška so prepeljali v bolnico, oba napadaleca pa sta romala v sodne zapore.

m Hazardne igre. V poslednjem času so se vedno česče ponavljale govorice in tudi ovadbe, da se po nekaterih mariborskih javnih lokalah hazardira in da je med hazarderji celo nekaj profesionalcev, ki jim je igranje glavni ali edini vir dohodkov. Policija je sedaj že na sledi raznim takim družbam in so bili tudi že storjeni prvi koraki. O podrobnostih bomo še poročali.

Gnezdo nemorale

Maribor, 19. februarja.

Neka hišna gospodinja iz Tomšičeve ulice je te dni prijavila policiji, da stanujeta pri neki stranki kot podnajemnici 23letna M. Z. in 32letna M. K., ki sprejemata vsak dan moške, večinoma avstrijske železničarje, ki prihajajo do Maribora z avstrijskimi vlaki ter da se potem dogajajo prave pravcate orgije, in to celo tudi v prisotnosti dveh letnih najemnic, starih 5 in 7 let. Policija je takoj odposlala v omenjeno stanovanje svoje organe, toda našli so vrata zaklenjena in so le z naporom prišli do cilja ter aretirali obe ženski in še moške, ki so bili pri njih. Vsa zadeva se bo obravnavala pred sodiščem. Skoraj istočasno pa je policija odkrila še drugo tako gnezdo.

Spremembe v železniški službi

Preuversčeni so v zvanika I/III Zorman Franc, administrativni zvanik, strojno odeljenje; Drev Valentin, sprevodnik, Pragersko, dosedaj zvanika II/II; v zvanika I/IV: Lukanič Franc, obrtnik, kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Menart Francišek, šofer, kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Jenko Jožef, obrtnik, kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Malovrh Avgustin, obrtnik, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Struckelj Franc, pregledovalec voz, kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Vrečar Alojzij, obrtnik, kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Jančigaj Vincencij, admin. zvanik, Ljubljana glav. kol., dosedaj zvanika II/III; v zvanika II/II: Novak Jožef, pisarn. zvanik, obče odeljenje, dosedaj služitelj, I. skupine; v zvanika II/III Šeruga Anton, kretnik, Trbovlje, dosedaj služitelj II. skupine.

Stalnost je priznana uradnikom III/IV: Kos Franc, admin. uradnik, progovna sekcija Jesenice; Vovk Francišek, admin. uradnik, progovna sekcija Novo mesto; Štefala Anton, nadzorNIK proge, progovna sekcija Ptuj.

Premešeni so zvanika II/III Pevec Alojzij, kretnik, Mirna peč v Novo mesto; Kranjc Anton, sklad, destar, Rakek v Mirno peč; dnevnika Lešnik Viktor, Pragersko v Rimske toplice

Novo mesto

Osebnost. Po osmih mesecih plodnega udeleževanja nas je v ponedeljek zapustil tehnik g. Jovo Urek, in se vrnil na tehnični oddelek banke uprave, od koder je prišel tudi v Novo mesto. Mladi tehnik je bil prvovrstna moč, izvrsten risar, priljubljen v lastni stroki in povsod, kjer so ga poznali. Na njegovo mesto pride od tehniškega oddelka banke uprave na tehnični razdelek pri tukajšnjem sreskem načelstvu g. Jože Slapničar.

Gibanje državnih nameštencev. Te dni je imela okrožna skupina drž. nameštencev v Novem mestu v poroti dvorani okrožnega sodišča svoj občni zbor, ki sta ga posetila tudi delegata Zveze drž. nameštencev gg. Lilleg in Stegnar iz Ljubljane. Obravnavale so se stanovske zadeve, glavna razprava pa se je vršila glede nove pragmatike. Izvoljen je bil stari odbor: predsednik prof. Grm, podpreds. sodni nadsvetnik Foerster, tajnik upokojenec G. Weble, blagajnik davčni uradnik Podkrajšek, odbornika gg. učitelj Koželj in nadzornik Robas. Isto popoldne so imeli tukajšnji upokojenci v salonu hotela Kokli svoj sestanek, ki sta se ga gg. ljubljanska delegata tudi udeležila. Poverjenikom za novomeško okrožje je bil izvoljen g. Rudolf Weixler, upokojeni nadzavkar.

Posetni avto v torek ni prišel iz Brezje v Novo mesto in zato smo prejeli »Jugoslovana« šele naslednji dan, ker je moral list napraviti radi tega iz Brezje še dolgo klobaso preko Karlovca v Novo mesto. Prišel je s popoldanskim vlakom in mogel biti šele naslednji dan dostavljen. Zdi se nam, da je bil ta izostanek čisto odveč, ker je bila baje državna cesta iz Novega mesta do Brezje popolnoma očiščena in za avtomobile uporabna. Po drugi strani Krke je vozil že v ponedeljek po mnogo slabši cesti avtobus Kos v Krško, istotako je prišel v torek avtobus Klinar iz Zuzemberka, le najbolj potrebna proga iz Brezje je izostala. Morda so krivi slabi vozovi. Ze opetovano smo opozarjali na važnost proge, ki naj bi dobila prvovrstne in mnogo večje avtobuse na razpolago. Da bo rentabilno, je brez vsakega dvoma.

Draga šala. 19letni pek v kartuziji Pletenje Ivan Slabe se je v šali metal s prijateljem tam nekje v Volčkov vasi. Pa sta bila nekako enako močna in vsi naporu so bili zaman. Slednjič si je Slabetov prijatelj pomagal z zvijačo in spodvil Ivanu nogo, da je fant res padel, ampak tako nesrečno, da si je prelomil obe kosti desne noge pod kolonom. Zdaj leži pri Usmiljenih bratih v Kandiji.

Jz drugih banovin

Zaklad 6 milijonov zakopan

Malo mestice v Srbiji, Ražanj, ima veliko senzacijo. Pred približno dvema tedni so se nenadoma pojavili v mestecu tuji obrazi in kmalu nato so prišli isti ljudje z lopatami in krampi. Kakor da bodo nekaj kopali. V bližini ondotnega hotela »Pariz« so v resnici okoli polnoči začeli kopati zemljo. Slučajno mimoidoči so ujeli na ušesa skrivnostne razgovore, da je v zemlji zakopan za okoli 6 milijonov Din vrednosti. Kopali so in kopali, toda zaklad se ni hotel prikazati. Nekateri so menili, da je treba kopati malo proč od tega kraja. Radi tega bi kmalu med iskanci zaklada nastal prepir, kajti nekateri so trdili, da kopljejo na pravem mestu, drugi so trdili nasprotno.

Naslednjega dne se je zagonetka malo razčistila. Domačini so smatrali, da je kopanje v zvezi z nekim nepoznanim moškim visoke vitke postave, ki je že meseca oktobra p. l. prvič prišel v Ražanj. Ta neznanec se je dolgo časa razgovarjal s starejšimi ljudmi o času okupacije. Posebno se je zanimal za neki vodnjak, ki je baje obstojal za časa vojske, dalje za neko dvonadstropno stavbo, o kateri pa od domačinov ni nihče ničesar vedel. Dalje se je zanimal za neki rudnik. Neko nemško podjetje ga je baje poslalo, da se o stvari informira. Neznanec se je pokazal izredno dobro podučene in domačini so menili, da je na zakladu vendar nekaj resnice. Nenadoma je tuje izginil in se je prihodnji mesec zopet pojavil. Ko je prišel tretjič v mesto, se je pričelo misteriozno polnočno kopanje. Sedaj se je zvedelo, da je neznanec neki lekarnar Josip Pardo iz Sofije. Pardo je nekaterim omenil, da je v Ražnju zakopan zaklad v vrednosti preko 6 milijonov Din. Vse to ogromno vrednost so ugrabili Bolgari v Srbiji in zakopali zaklad za časa okupacije.

Grozna družinska tragedija v Subotici

V sredo popoldne je izvršila ga. Rozalija Šreiber, stara 65 let, v svojem stanovanju samomor. Bila je ločena žena nekega industrijalca. Pred leti je igrala v subotički javnosti veliko vlogo, po ločitvi pa je živela popolnoma sama zase. Imela je sina Deziderija Lasla, ki je bil profesor glasbe v Subotici. Ko je prišel Laslo okoli 13. ure domov, je našel v stanovanju strašen nered, pohištvo in druge stvari so bile razmetane po sobah, matere pa ni bilo nikjer. Ravno je hotel zakleniti vrata spalne sobe, ko se mu je nudil tako grozovit prizor, da so se mu začeli ježiti lasje na glavi. Na vratih je visela obešena na klinu njegova mati, katere telo je bilo še toplo. Truplo je takoj snel z vrat in je poskušal z umetnim dihanjem oživiti, toda ves trud je bil zastonj. Na kraj nesreče je takoj prispela policija. Našla je dvoje opravičljivih pisem, v katerih se je poslovila nesrečna ženska od svoje in je rekla, da je šla v smrt, ker je bila neozdravljivo živčno bolna. Svojem zetu Arminiju Herzogu je med ostalim pisala: V nedeljo ponoči se mi je za kratek čas omračil um. V takem stanju nočem več živeti. Nesite me takoj v mrtvašnico. Ukrepite potrebno, da mi bodo izrezali sree. Rabina ne potrebujem. Ko je sin prebral pismo nesrečnice, je odšel v drugo sobo in skušal izvršiti samomor, vendar so mu to preprečili.

b Zamorska filmska zvezda Nina Mej Kikej pride v Beograd. V beograjskem kinu predva-

Jubilej župana g. Albina Grčarja

Zagorje, 20. februarja.

Po vsej širni zagorski dolini, kakor tudi izven nje, poznajo in čislajo današnjega jubilarja, ki praznuje danes v krogu svoje družine svoj 50. rojstni dan.

Daleč na okoli je znana Grčarjeva gostilna, kjer je Albin zagledal luč sveta. Po domače se je reklo hiši »pri Tišlerju« in je že njegov oče vodil gostilno, razventega pa je bil še rudniški delavec in je hodil na šibt v Trbovlje. Kljub vsej očetovi pridnosti niso želeli v najboljših razmerah, ker je bila številna družina. Zato si je mali Albin moral že v zgodnji mladosti služiti sam svoj vsakdanji kruh in je išel k posestniku Pepelnju v Podstrano, kjer je sprejel službo pastirika. Ko je odrasel šoli, se je odločil za mizarstvo. In res, izužil se je mizarstva. Bil je in zdrav mladinec in ni čudno, da je bil takoj potrjen v vojake. Tudi po odslužitvi vojaščine je ostal v vojaški obleki, kajti usoda ga je zanesla k orožnikom, kjer je ostal vse do očetove smrti, katerega je umoril nek steklar.

Sedaj se je začelo zanj drugo, povsem novo življenje. Slekkel je vojaško sultnjo in prevzel domačijo. Našel si je pridno in zvesto družico in začelo se je pravo delo in zopet delo. Začetek je bil skromen in težak. Toda z varčnostjo in gospodarsko prevdarnostjo je dosegel sijajne uspehe. Ustanovil je vinsko trgovino in uredil vinsko klet, ki je daleč na okrog ni enake. Kdor je videl razmere, v katerih se je začelo njegovo delo, se mora čuditi njegovim uspehom in spoštovati njegovo neumorno marljivost. Vzgojil je dve hčerki, Rajko in Vero, ki sta mu tako v ponos in veselje.

Pri vsej tej neumorni skrbi za domačijo pa ni pozabil nacionalnega dela. Ves čas je priden sokolski delavec in je bil nekaj časa celo podstarosta sokolskega društva. Kakor mnogi drugi, je moral tudi on med vojno trpeti za svojo odločno narodno prepričanje, ter je bil 29. septembra 1914. kot nevaren protidržaven element, srbofil, aretiran in odpeljan v zapore ljubljanskega gradu, kjer je moral prenašati razne avstrijske šikane nad pol leta.

Njegovo vzorno gospodarstvo pa je našlo odmev tudi na zunaj. Ko so bile l. 1928. občinske volitve, je bil izvoljen za župana občine, ki potrebuje odločnega in dobrega gospodarja, kar je našla v njegovi osebi. In tu ni bilo zmote. Z vsakim letom je napredek v občini, večji in započeto delo njegovih prednikov se nadaljuje. Zadnje čase se jubilar mnogo prizadeva za zidavo novega šolskega poslopja in smo trdno uverjeni, da delo, ki ga on započne, mora uspeti, kakor doslej je vedno. Nova, ponosna šolska stavba bo v ponos njemu in vsemu kraju.

Mnogim čestitkam, ki jih sprejema g. župan k svojemu jubileju, se pridružujemo tudi mi ter mu iskreno kličemo: Na mnoga leta!

Zagorje

Delavski zastopniki. Pri redelskih volitvah zastopnikov v II. rudarsko skupino je dobila lista ZRJ 11 zastopnikov, združenih listi NSZ in JSZ pa enega namestnika. V kotredeljskem obratu so izvoljeni: Anton Krautberger, Alojz Miklavčič, Jože Skubic in Viktor Bokalj I. v kisovskem pa: Leopold Jelcnikar, Niko Škrabar, Ferdo Priman in Anton Prosenec. Zunanji obrat zastopajo: Franc Šober, Alojz Vahtar in Franc Dolinšek. Udeležba pri volitvah je bila precej dobra, saj je volilo skoro 80% vseh volilnih upravičencev.

Poroke. V letošnjem predpustu je bilo izvršeno 27 porok, in sicer prav toliko, kakor lani. Napredka ni, nazadovanja pa tudi ne.

Poljčane

Prva sokolska pririditev — maskerada je sijajno uspela. Bilo je okoli 30 lepih mask. Prvo darilo je dobila domačinka gđ. Olga Gener, drugo ga. Ruter in tretje gđ. učiteljica Alma Mulej iz Studenice. Zelo originalni in posrečeni sta bili tudi poznejše došli maski, predstavljalci Pat in Patachona. — Pohvalno je omeniti naš čitalniški orkester, ki se je stavil Sokolu brezplačno na razpolago. In dalje tudi naše poštne dame, ki so nam neumorno z vsem dobrim postregle v kavarni. Da je bilo res sluzno, naj omenimo samo to, da se je med drugimi ta večer zasakal tudi 80-letnik g. Zorčič.

Morilec mengeškega nadžupnika v rokah pravice

Morilec je komaj 19letni delavec Lakner Ivan iz Radne pri Krškem — Morilec je hladnokrvno podrobno opisal, kako je izvršil umor

Ljubljana, 19. februarja.

Vsa javnost z zadoščenjem pozdravlja vest, da je bil včeraj prijet morilec mengeškega nadžupnika Kušarja. Že dolgo ni bilo namreč dogodka, ki bi tako razburil naše ljudi kakor zverinski umor v Mengšu.

Ko se je danes dopoldne ob prihodu zagrebškega vlaka ustavil na glavnem kolodvoru zeleni Henrik, iz katerega je izstopilo več kriminalnih organov in sta vstopila vanj dva orožnika z mladenci, vkljenjenim v težko, dolgo verigo, je občinstvo na kolodvoru instinktivno uganilo, da je težko uklenjeni mladenci morilec mengeškega nadžupnika. Novica se je bliskovito razširila po mestu. Vest, da je morilec prijet, je sprejelo občinstvo z največjim zadoščenjem. Vsa Ljubljana je govorila le o morilcu in se zgrajala nad njegovim cinizmom.

Aretiranec 19letni delavec Ivan Lakner, doma iz Radne pri Krškem, je takoj, ko je bil prijet in je videl, da ne more najti pravega izgovora, odkod ima večjo vsoto denarja, ravnodušno priznal, da je nadžupnika Kušarja res umoril. V župnišče se je napotil prositi podpore, v rokah pa je že imel pripravljen nož. Ko ga je nadžupnik zagledal, se ga je ustrašil in zakričal. Spoprijela sta se, ko pa je morilec videl, da je župnik močnejši od njega in da ga utegne obvladati, je zavil nož in mu ga z vso silo zasadil v vrat, da se je nadžupnik Kušar zgrudil v mlaki krvi.

Na ljubljanski policiji.

Mladega morilca, ki mu ne bi nihče prisodil tako strašnega dejanja, so takoj po prihodu v Ljubljano zadržali. Morilec je hladnokrvno podrobno opisal, kako je izvršil umor in kako jo je mahnil peš v Ljubljano. Medpotoma je spal na nekem kozoleu na Ježici, ko pa je prišel v Ljubljano, je šel pod Čevljarski most, kjer je zakopal v sneg steklenico, polno ugrabljenih bankovcev.

Pod Čevljarskim mostom.

Takoj po tem priznanju so Laknerja posadili v zelenega Henrika in ga odpeljali k mostu. Oddelek policije je most na obeh straneh zaprl in preprečil prehod občinstva. Preiskava pod Čevljarskim mostom je trajala dobre pol ure. Prisostvovala ji je ogromna množica, ki je že zvedela, da so prijeli pravega.

Kriminalni agenti so z lopatami odkidali ves sneg med betonskima zidovima pod mostom, kjer je Lakner baje shranil steklenico, dvignili več skal in pregledali več kotanj, a steklenice niso našli. Šef kriminalnega oddelka g. Zajdel ga je vprašal, če se ni zmotil. Morilec, ki se ves čas ni zmenil za množico, ki ga je radovedno motrila, je cinično odvrnil: »Ne, prav gotovo vem, da sem jo tukaj zakopal.«

Smrtno sovraži duhovnike.

Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je napotilo Laknerja, ki je bil dosedaj policiji znan le kot tat, ne pa kot nasilnež, da je izvršil grozen umor. Navidezno miren, postaja takoj besen, škripa celo z zobmi, če kdo omeni duhovnike. »Prav je, da je hudič erknil!« je bil njegov bestialen odgovor, ko so mu predočevali, kako velik zločin ima na vesti. Ta surovost še po aretaciji razkriva pač v vsej jasnosti, kako nizko je že pal morilec. Je pa v tem besu tudi opomin, kako bi se moralo združiti vse, da se prične boj proti posurovelosti med narodom.

Komunike ljubljanske policije

Zvečer smo prejeli od »Avalca« naslednji komunikacije ljubljanske policije:

Kako so morilca izsledili

Ljubljana, 19. februarja. AA. Včeraj popoldne je zvedela žand. stanica Radna pri Sevnici, da se je v Studencu nenadoma pri svojih stariših pojavil Lakner Franc, star 19 let, ki razpolaga z večjo vsoto denarja, dasi je daleč naokrog znano, da je delomrzn in klatež, ki nima nikoli denarja. Lakner je namreč redkokdaj zahajal domov in še takrat se je malo časa zadrževal doma.

Organi žand. stanice Radna so takoj izsledili Laknerja na njegovem domu ter ugotovili, da je poslal obleko krojaču Blažu Majenu v Studencu na likanje.

Kmalu so ugotovili, da je Lakner razen nove obleke tudi v posesti okoli 2000 Din gotovine in ene hranilne knjižice poštne hranilnice, na katero je na svoje ime po izvršenem roparskem umoru v Mengšu naložil 8000 Din.

Laknerjevo priznanje in usodni suknič

Lakner videč, da se iz zagate ne bo mogel izvleči, je nato priznal, da je on izvršil roparski umor na župnika Kušarja Francu v Mengšu. Zand. podnarednik Sašek Ivan in žandar Ostovič Daniel sta danes s prvim osebnim vlakom eskortirala Laknerja v Ljubljano ter ga oddala upravi policije v nadaljno preiskavo, ker se pri upravi nahajajo že številna corpora deliet. Uprava policije je pa tudi že tekom predvčerajšnjega dne aretirala dva tovariša Laknerja in sicer Fertiča Valentina in Lampreta Antona, s katerima je bil Lakner do zadnjega časa — z enim celo še 13. t. m. do odhoda v Mengš — v stalni družbi in zvezi. Oba aretiranca sta po aretaciji na policiji izpovedala, da je suknič, ki ga je morilec po izvršenem umoru v Mengšu pustil na podstrešju,

nosil Lakner Ivan, ki je pred nekaj dnevi izginil iz Ljubljane. Aretirani Lampret Anton je imel ob aretaciji dne 18. t. m. na sebi ono kravato, ki jo je Lakner Ivan kupil dne 6. t. m. v neki trgovini v Pražakovi ulici istočasno, ko je kupil površni suknič v trgovini Koser v Kolodvorski ulici, katerega je nato po umoru pustil v podstrešju župnišča v Mengšu.

Morilec je bil zmenjen z nekim Lampretom

Lampret je tudi spoznal ter priznal, da je obleka in čevlji, kar je dozdevni roparski morilec zjutraj dne 14. t. m. po izvršenem dejanju odvrnil v neki kleti v Dalmatinovi ulici v Ljubljani, last Laknerja.

Obstoji sum, da sta bila Lakner in Lampret za dejanje že naprej zgovorjena, toda se je po Laknerjevi izjavi Lampret pred odhodom iz

Strel v silobranu

Jesenice, 19. februarja.

Na pustni torek zvečer, ko so jemali slovo od »časa rajanja in zabave«, je prišlo v gostilni »Pri Bruncu« do dogodka, ki ni nikakor v ponos Jesenicam. Če je bil cel »predpust« miren, so gotovi tipi morali doseči, da je ta »predpustni mir« splaval po vodi.

V gostilni je bilo precej gostov, ki so se mirno zabavali med seboj, govorili o tem in onem in s kozarcem vina gasili žejo. Seveda med žitom je tudi ljulka, tako je bilo tudi med temi pravimi gosti nekaj nepravil, da ne rečemo drugače. To je bilo nekaj fantov, ki bi radi »pogašene žeje« prevrgli svet, kaj šele človeka, ki jim pride službeno javit, da je »ra odbil« da naj končajo. Stopil je v gostilno mestni stražnik g. Kavčič Joško, znan kot vesten uslužbenec občine in miren ter inteligenten mož. Napovedal je policijsko uro, kar seveda tem »gospodom« ni bilo všeč. Ni zadostovalo, da je padla kaka pikra beseda nanj, prišli so celo v njegovo bližino, gotovo z namenom, da obračunajo osebno z njim. G. Kavčič se je med tem že nahajal na vratih, ponovno zahteval in naglašal mir, toda »kakor bob v sten«. V tem trenutku pa so bili vročerkvni že po njem.

Stražnik je najprej hotel uporabiti sabljo, pa mu je bil član te družbe Volč i po imenu, znan pretepaški tip, izvil iz rok in vrvel po tleh. Koliko in kakšne psovle so padale, nam ni mogoče zapisati. Psovali so, suvali v trebuh in povsod, grabli za vrat tako, da mu ni preostajalo drugega kot zadnje sredstvo revolver, posebno, če pripomnimo, da so ga prav živinsko suvali.

Stražnik je hotel poskusiti, da strelja v zrak, da bi se na ta način poslužil moralne »brambe«, toda v tem se je gotovi Korošec po imenu iz Kurje vasi sklonil proti stražniku in ujel v svoje desno ramo v zrak namenjeni strel. Zalostno je, če povemo, da je Korošec poročen in oče treh otrok. Mir je zavladal trenutno, seveda tistih šestih ni bil nihče kriv, vsi so bili nedolžni. Obstreljenega je duhovnik prevlečel z vsak slučaj, oddalil o ga v bolnico tukajšnje bratovske skladišnice, pa rana ni nevarna, če ne bodo nastale komplikacije. Soudelavnice s aretirali orožniki. Vsi se bodo pa lahko počezali še bolj »korajžne« pred sodnikom.

Vsekakor je g. Kavčič ravnal pravilno, saj to ni drugega kot silobran, posebno, če pripomnimo, da je obstreljeni Korošec splošno znan kot jako nasilen. Taki tipi so pač potrebni eksemplarne kazni, najmanj pa, da se jim prepove obisk gostiln!

Trojane

Svež grob. Dne 18. t. m. zjutraj je po dolgi mučni bolezni za vedno zaprla svoje trudne oči Tom Marjeta, žena državnega čestarja na Trojanah. Umrla je bila mirna, dobra, in gostoljubna gospodinja, posebno usmiljena do revežev. Zapustila je zalujočega moža in 6 nepreskrbljenih otrok. Ostali družini naši so žalje!

Jesenice

Javen šod Narodne strokovne zveze. Podružnica Narodne strokovne zveze sklicuje v nedeljo dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v dvorani Sokolskega doma javen šod, na katerem bo govoril dr. Joža Bohinjec o novem osnutku zakona o socialnem zavarovanju. Za ta šod vlada na Jesenicah veliko zanimanje. Šod je namenjen v prvi vrsti delavstvu, vabljeni pa so tudi vsi ostali, ki se za to socialno vprašanje zanimajo.

Ljubljane skesal ter ni prišel na dogovorjeno mesto.

Kaj je storil z oropanim denarjem

Lakner je pri zaslišanju navedel, da je po izvršenem umoru vzel župniku iz žepa ključke od blagajne ter našel v blagajni okoli 30.000 dinarjev, ki jih je seveda odnesel. Dva tisoč dinarjev je izdal za novo obleko, da izbrise sled za seboj, 8000 Din je naložil v hranilnico, 15.000 Din je pa baje skril pod mostom v Ljubljani, ostanek se je pa našel še pri njem. Denar, ki ga je po njegovi trditvi skril pod mostom, se dosedaj še ni našel in je mogoče, da ga je že kdo odnesel.

Trgovci, kjer je Lakner kupil prvo in drugo novo obleko, so Laknerja pri konfrontaciji spoznali za pravega.

Lakner star znanec ljubljanske policije

Lakner ima pa v zvezi z njegovimi komplicami na vesti še več vplivnih tatvin. Priznal je tudi, da je dne 6. t. m. podnevi ukradel pri županu Karolu Jeršinu v Rudniku št. 18 3800 Din gotovine, katero je vzel v »sobi iz nezaklenjene omare, med tem ko so bili domači izven hiše. Na Laknerja se tamkaj spominjajo, da je prosjačil kruh, pri tem porabil priliko za tatvino.

Lakner je bil dosedaj ljubljanski policiji dobro znan tat ter je bil nazadnje od policijskih organov radi postopanja in suma tatvine aretiran še 3. t. m., a je bil radi pomanjkanja dokazov zopet izpuščen na svobodo. Nasilen pa imenovani dosedaj ni bil. Radi tatvine in vlačuganja je bil Lakner predkaznovan že osemkrat. Po končani preiskavi pri upravi policije bo Lakner izročen v zapore deželnega sodišča v Ljubljani.

Ljubljana, dne 19. februarja 1931.

Upravnik policije: dr. Guštin.

Škofja Loka

Sveč grob. V visoki starosti 86 let je po dolgotrajnem, mučnem trpljenju preminula začetkom tedna v Škofji Loki soproga posestnika in bivšega upravitelja deške šole ga. Franja Pápa. Pogreb pokojnice se je vršil v sredo popoldne na domače pokopališče ob častni udeležbi znancev in prijateljev, poleg dece in korporativne udeležbe učiteljskega zbora s prosvetnim referentom g. Vinkom Zahradnikom. Skrbno mater, ki zapušča hčer Mici, trgovko v Škofji Loki in sina Franceta, ohranimo v trajnem spominu. Preostalih naših iskreno sožalje!

Predavanje o socialnem zavarovanju, prvi pomoči in obratni higijeni priredi Okrožni urad za zavarovanje delavcev v nedeljo 22. febr. ob 11. uri dopoldne v Sokolskem domu v Škofji Loki. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike ali film. Vstop prost! Toplo vabljeno posebno delavstvo.

Po poklicu so starši škofjeloške šolske mladine: državni nameščenci 10, državni delavci 2, posestniki 142, hišarji 3, dinarji 11, obrtniki 73, zasebni uradniki 5, delavci 41, trgovci 1, potniki 1, pisarniško osebje 3 in razno 42.

Mokronog

Kmet. tečaj. 11. t. m. sta predavala sres. kmet. ref. Ambrož o poljedelstvu in g. inž. Cerjak o gozdarstvu; 15. II. sod. urad. Drašler o zemljiški knjigi in šol. uprav. Herbst o kmet. spisu; 18. II. pa zopet sres. kmet. ref. Ambrož o vinogradništvu. — Zanimanje raste od predavanja do predavanja. Število stalnih poslušalcev se je dvignilo nad 30. V nedeljo 22. t. m. sta predavali: o testamentih in kmet. knjigovodstvu.

Prireditve. Sokolova maskerada »Na Jadranski obali« je s svojo impozantno in dovršeno dekoracijo kakor tudi s krasno godbo — Sonny Boy — jazz-bandu iz Ljubljane pustila na posetnikih vtis lepega družabnega večera.

Tatvina. J. Uhanu je bila ukradena večja vsota denarja. Uzmogiv je porabil priliko, ko je bila družina na pogrebu.

Vreme. Nastopilo je južno vreme in sneg se na žalost otrok hitro umika.

Slovenjgradec

Osebnosti. Starčina sreskega sodišča g. dr. Romold Ivan je po srečno prestani operaciji zopet nastopil svoje službeno mesto. Sodnik g. Roš Miroslav pa je pridlejen okrožnemu sodišču v Celju.

Smrtna kosa. Umrla je ga. Okorn Marija, vdova sodnega sluga v 71. letu starosti. Pokojna je bila daleč okrog znana osebnost! N. p. v m!

Tatvina pri belem dnevu. Neznani tat se je v nedeljo popoldne utihotapil v stanovanje g. Tretjaka, ko ni bilo nikogar doma. Zlikovec je odnesel samo nekaj obleke. Sigurno ni prišel do denarja in se je zadovoljil samo z obleko.

Golnik

»Karnevalski večer« na Golniku. Iz monotonega sanatorijskega zdravljenja je zdrnilo oskrbovance zdravilišča vabilo originalnega »Bajaca« ali boljše rečeno našega »Batjuška« na zabavni večer, ki se je vršil v ravnokar renovirani dvorani. — Udeležba nadvse častna, tako od strani vodstva kot oskrbovancev. Vse točke so uspeli in smo bili z njimi zelo zadovoljni. Zaključek večera je tvorila točka izbira »Miss Golnik« ter je bil ta naslov prisojen gđ. Nataliji O. — Med posameznimi točkami je bila v polni funkciji šaljiva pošta, sestre pa so servirale čaj in pecivo. — Večer je potekel prav lepo in nudil bolnikom obilo od časa do časa nujno potrebnega razvedrila.

Dva filmska večera na Golniku. Ljubitelji filmske umetnosti so prišli zopet na svoj račun. Preteklo sredo se je predvajala drama »Dve sestri«, v četrtek pa humoristični film »Mangup v frakcu«. — Predvajanje je zelo ugajalo, motili so le mali nedostatki pri kino-aparatu.

Dr. Mitjo Lukan.

Notranja kolonizacija in intenzivacija poljedelstva

Ko sem navejal v prejšnjih člankih možnosti ublaženja lesne krize, sem se dotaknil tudi vprašanja notranje kolonizacije, s pomočjo katere bi se dali omiliti kritični časi, ki jih preživlja lesna industrija, obenem pa omogočiti uspešna izvedba kolonizacije. Jugoslavija je agrarna država, po veliki večini obdelovana od malih posestnikov. Da se dvigne blagostanje naših poljedelcev, je treba, da se agrikultura intenzivira. Če ustanovimo nova posestva, mala že obstoječa pa razširimo in obdelujemo tako, da omogočimo kar največjo intenzivacijo, ne dvignemo le razvoja kmetijstva sploh, ampak tudi splošni življenjski standard, nivo, ki ne bo samo preprečil prevelike diskrepance, temveč garantiral politično, gospodarsko in socialno poživljenje.

Prva pot, ki naj bi dovela do uresničenja tega načrta, predstavlja agrarna reforma, ki naj bi bila gonilna sila za proces intenzivacije. Toda agrarna reforma kot taka še ne predstavlja končnega rezultata in razkosa v veloposetev še ne rešitve socialnega vprašanja. Ona je gonilna sila pri stremiljenju za izpopolnjenjem delovne sile našega poljedelstva. Čim nižja je gostota prebivalstva, tem manjši so izgledi za uspeh, kajti pri intenzivaciji je baš porast prebivalstva eden najvažnejših činiteljev. To se lahko doseže z notranjo kolonizacijo, ki pomeni danes po gotovem načrtu izvršeno pogostenje stalno naseljenega prebivalstva v območju države. Kriterium moderne agrarne reforme je stalen, obrata zmožen mali poljedelski obrat, iz katerega se lahko pozneje potom socialne evolucije izmili kapitalno čvrst in duševno visoko razvit srednji obrat. Torej predstavlja baš najvažnejši del reformističnega dela notranja kolonizacija. Ona lahko ustvarja nove naselbine v krajih, ki sploh še niso bili poseljeni ali pa na veleposestvih, ker ta povzročajo odtok rebiivalstva.

Osnutek notranje kolonizacije je načela naša država že v zakonodaji za agrarno reformo. Prihke pa, ki so vladale pri nas po vojni, politična razcepljenost, kakor tudi gospodarska in valutarna kolebanja, so onemogočile uresni-

čenje načrta, kajti problem notranje kolonizacije se nahaja v direktnem razmerju z blagostanjem naroda. Potrebni krediti v tej dobi pač ni bilo mogoče dobiti vsled negotovih valutarnih razmer, velikih inozemskih obveznosti in glavno vsled pomanjkanja konsolidacije. Zanimanje privatnih dajalcev kredita je bilo osredotočeno na rentabilnejše polje od tega, in rešitev te naloge je bila in je povečini še danes napredna državnim financam. Vendar pa današnja kritična doba poljedelstva neobhodno zahteva izvedbo intenzivacije potom kolonizacije, ker je gospodarski podvig države mogoč le na podlagi kulturnega razvoja in še le doseženje delavne kapacitete polno uveljavi korist malega poljedelskega obrata v narodnem gospodarstvu.

Premotimo možnosti, s pomočjo katerih bi bilo mogoče načrt uresničiti. Prva dela agrarne reforme, razdelitev posestev so izvršena in zadosteno je želji po zemlji, toda le v toliko, da so se pomirili razburjeni duhovi. Ogromna revolucija je zaključena, pričena se doba agrarne reforme. Enkrat bi že morala biti definitivno rešena dodelitev parcel agrarnim interesom v last, da se lahko z vso vmo posvetimo kolonizacijskemu delu. Vzemimo torej za temelj že rešeno razdelitveno vprašanje. Novi zakon stoji že pred durmi. Prvi poizkusi naseljevanja v letih 1920-25 so se izjalovili, ker so dobili kolonisti prvič le golo zemljo, drugi pa so bili naseljeni sporadično. Za uspešno izvedbo pa je potrebno, da se opremi naseljenec tako, da takoj lahko prične z delom in da se naselitev izvrši v masi in se ustvarjajo kompaktna naselbine. Kolonist rabi domače običaje in najboljši uspehi se dosežejo s preseljevanjem celih vasi (glej Kočevje, Švabe, Secklerje itd.). Prva zahteva je pa hiša, gospodarsko poslopje in orodje. Naloga kolonizacijske komisije je tedaj, opremiti koloniste s hišami in gospodarskimi poslopiji. Za vse to pa potrebujemo organizacije in predvsem denarja. V naslednjem članku bom skušal predlagati možnosti financiranja take akcije.

Gospodarske vesti

× Velika razstava vina v Zagrebu. V palači zagrebske borze se z veliko vmo vršijo priprave za razstavo vina, ki se bo vršila 11., 12. in 13. aprila. Prijavilo se je že veliko število udeležencev in prijave se še vedno množijo. Zanimivo je, da bodo letos razstavljene tudi brezalkoholne pijače, predvsem mošt in grozdna slastica.

× Ukinjenje carine na »Urania-zelenilo«. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se ukinja uvozna carina na preparat »Urania-zelenilo«, proizvod tvornice Pflanzenschutz G. m. b. H., Schweinfurt a. M., ki služi za pokončevanje gosenic in sličnega mrčesa.

× Uvoz lesa v Italijo. Glasom statističnih podatkov je bilo v letu 1930 uvoženega v Italijo skupno 311.482 ton in to gradbenega kakor tudi neizdelanega lesa. (V letu 1929 je bilo uvoženih v Italijo 380.480 ton.) Rezanega in žaganega lesa pa je Italija uvozila 1.006.160 ton (l. 1929 993.503). Tudi iz ostalih postavk se jasno vidi, da Italija kljub veliki gospodarski krizi, ki jo preživlja, ne kaže v lesni stroki nikakega nazadovanja. Temu je predvsem vzrok ta, da Italija zavzema najvažnejše mesto komisijonarja v Srednji Evropi v lesni stroki. Velika večina našega lesnega izvoza potuje v Italijo deloma samo transit, ali pa se naš obdelan ali napol obdelan les iz Italije izvaža v preduradni obliki. V tem nas najbolj uveri italijanski lesni izvoz, ki je zelo važna postavka italijanske trgovinske bilance, čeravno, kakor znano, Italija ne poseduje lastnih gozdov.

Borzna poročila

dne 19. februarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 19. febr. Amsterdam 22-795, Berlin 13-485-13-515, Bruselj 7-9135, Budimpešta 9-9096, Curih 1094-40-1097-40, Dunaj 7-9609-7-9909, London 275-92, Newyork 56-605-56-805, Pariz 222-63, Praga 167-71-168-51, Trst 297-15 do 297-32.

Zagreb, 19. febr. Amsterdam 22-795 bl., Dunaj 796-09-799-09, Berlin 13-485-13-515, Bruselj 791-35 bl., Budimpešta 989-46-992-46, London 275-92-276-32, Milan 296-225-298-225, Newyork kabel 56-715-56-915, Newyork ček 56-605 do 56-805, Pariz 221-63-223-63, Praga 167-71-168-51, Curih 1094-40-1097-40.

Dunaj, 19. febr. Amsterdam 285-60, Beograd 12-53, Berlin 169-15, Bruselj 99-15, Budimpešta 124-175, Bukarešta 4-2315, Kopenhagen 190-15, London 34-5685, Madrid 73-10, Milan 37-235, Newyork 711-70, Pariz 27-885, Praga 21-0663, Sofija 5-1560, Stockholm 190-40, Varšava 79-72, Curih 127-28.

Curih, 19. febr. Beograd 9-1275, Pariz 20-3175, London 25-1775, Newyork 518-35, Bruselj 72-225, Milan 27-22, Madrid 52-35, Amsterdam 207-95, Berlin 123-17, Dunaj 72-82, Sofija 3-75, Praga 15-345, Varšava 58-05, Budimpešta 90-405.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 19. febr. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-50-87, voj. škoda ar. 417-418 (417), kasa 417-417-50 (417), februar, mare, april, maj, junij 417-417-50 (417), 4% agr. obveznice 51-25-52, 7% Bler. pos. 81-50-81-87 (81-50,

81-75, 81-87), 8% Bler. pos. 91-75-92 (92), 7% pos. hipot. b. 81-50-81-87 (81-50, 81-75). — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 975 do 980, Udružena banka 194 bl., Ljublj. kreditna 125 d., Medjunarodna 68-50 d., Narodna banka 8100-8110. — Industrije: Sečerana Osijek 283-285, Trboveljska 337-338, Slavonija 290 do 292, Vevče 129 d.

Dunaj, 19. febr. Bankverein 16-50, Kreditni zavod 46-60, Dunav-Sava-Adria 15-90, Prioritete 93-50, Trbovlje 41-50, Leykam 3-60.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 19. febr. 7% Blaire 80-82-50, Newyork, 19. febr. 6% Blaire 91-50-92-50, 7% Blaire 81-82, 7% pos. drž. hipot. banke 81-82-25.

Žitna tržišča

Novi Sad, 19. febr. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 15 vagonov, oves 1 vagon, koruza 30 vagonov, moka 5 vagonov, otrobi 3 vagoni. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, 19. febr. Tendence: trdna. Promet: miren. Pšenica: mare 14-86-14-87 (14-86-14-87), maj 15-03-15-04 (15-03-15-04). Rž: mare 11-18-11-24 (11-20-11-22), maj 11-26-11-30 (11-25-11-30). — Kuruza: maj 12-35-12-44 (12-35-12-37), julij 12-65 (12-65 do 12-66).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence slaba, promet: 1 vagon mecesnovih desk.

Cestne zadeve kamniškega sreza

Pred kratkim se je vršila v Kamniku prva proračunska seja združenega kamniškega in brdskega cestnega odbora pod vodstvom načelnika g. župana Kratnarja in v navzočnosti sreskega načelnika g. dr. Frana Ogrina. Po zaprisegi članov je bil kot prva točka dnevnega reda sprejet proračun za l. 1931. Celokupni izdatki 2.239.577 Din so kriti s prispevki banovine v znesku 1.295.532 Din, iz izrednih prispevkov in 46% cestnimi dokladi. V proračunu je predvidenih več večjih in manjših del. Največ popravil se bo izvršilo na cesti Kamnik-Stahovica, ki je radi stalno naraščajočega prometa in vremenskih nezdov že v jako slabem stanju. Ob začetku smodniškega zida in pri Blekarju v Stranjah se bosta mesto dosedanjih lesenih zgradila železobetonska mostova. Na kraju, kjer je Bistrica izpodjedla cesto do cestišča in je nevarnost, da se cesta ob prvi večji povodnji poruši, se bo zgradila velika škarp, pri Blekarju in pod šolo v Stranjah se bo preložila cesta, s čimer bosta odrezana oba ovinka. V varstvo železobetonskega mosta v Stranjah se bodo zgradili 4 jezovi. Vsa dela na tej cesti so proračunana na 151 tisoč dinarjev.

Večja popravila in zgradbe bodo izvršena tudi na cesti Kamnik-Motnik. Poprava in preložitev te ceste pri Jagru v dolžini 300 m in zgradba 150 m dolge škarpe ob Nevljici bo stala 60.000 Din.

Zgradil se bo tudi nov železobetonski most na cesti Moravče-Peče. Vasi Vrhpolju pri Moravčah se nakaže podpora 50.000 Din za zgradbo novega mosta, 35.000 Din pa bo stala postavitev novih kilometerskih kamnov in kamnov-odričev na vseh lani izmerjenih banovinskih cestah I. reda. Kilometerski kamni bodo postavljeni na vsakih 500 m, odrič pa na 25 m. Združeni kamniški okrajni cestni odbor upravlja 145 km banovinskih cest in 36 km bivših oblastnih cest. Materijalno vzdrževanje teh cest je proračunano na 1.500.000 Din. — Cestni odbor je določil v svojem proračunu še 20.000 Din kot redni letni prispevek za gradnjo ceste Črna-Luče in 33.000 Din za tlakovanje mesta Kamnika.

Cestni odbor je razpisal pisarniško mesto tajnika, katero je dobil g. Humar. Dnevne nad 4 km oddaljenim odbornikom so bile določene na 100 Din, kilometraža odbornikom 10 Din, načelniku 30 Din od dolžine cest, ki jih neposredno upravljajo. Sklenilo se je tudi preurediti manjšo sobo v poslopiju mestne občine za pisarno sreskega cestnega odbora.

Pred par dnevi se je vršilo v Kamniku draženje 19.200 m³ gramoza za posipanje cest. Udeležilo se ga je 56 združiteljev, ki so šli s cenami precej navzdol, v par slučajih pa tudi navzgor. Cene za gramoz varirajo med 18 in 82 Din za m³. Najdražje je dovažanje gramoza vrh Črnica. Navedena količina gramoza se bo porabila samo v bivšem kamniškem okrajnem cestnem odboru, ker se je za brdski vršilo draženje že v jeseni.

Sport

Mednarodne tekme v Bohinju

Sodniki za tekme

JZSS je določil za bohinjske tekme sodniške zbornice.

Za 18 km: vodstvo tekme: dr. Janko Berce, tehnično vodstvo: Ivan Kveder in Marzelj Ivan, starter Ivan Tavčar, časomerilci: 2 mesti rezervirani za goste in Joso Gorec, sodniki: 2 mesti za goste in dr. Stane Kmet, zapisnikar Heynz Emanuel, vodja sektorjev: Predalič Stane, Zemljič, Potočnik.

Za 30 km: vodstvo tekme dr. Janko Berce, teh. vodstvo: Ivan Tavčar in Hinko Sircelj, starter Ivan Marzelj, časomerilci: 2 mesti za goste in Joso Gorec, sodniki: 2 mesti za goste in dr. Stane Kmet, zapisnikar Heynz Emanuel, vodja sektorjev, dr. Vrtačnik, Predalič, Perhace, Bittenc, Kveder.

Za skoke: vodstvo dr. J. Berce, teh. vodja dr. St. Kmet, namestnik inž. J. Sodja, starter Hinko Sircelj, sodniki: 2 gasta in Stane Pelan, nadzornik pri odskoku Stane Predalič, nadz. pri doskoku Janez Kveder, nadz. pri izteku Janez Bittenc, zapisnikar Heynz Emanuel.

Smučarska tekma v Trbovljah. Smučski odsek Slovenskega planinskega društva je priredil v nedeljo, dne 15. t. m. prvo interno propagandno tekmo na skrbno markirani progi: Trbovlje-Gabersko-Podmeja-Svine-Sv. Katarina-Trbovlje. Cilj je bil na sejmišču. Proga za začetnike prav teška — je merila dobrih 8 km. Višinska razlika je znašala 230 m. Startalo je 11 naših domačih skanovov. Prvi je došel na cilj v 1 uri 6 minut Pisanski Janez, drugi Plevčak Jože v 1 uri 9 minut 5 sekund, in tretji Balentin Jože v 1 uri 9 minut 50 sekund. Po par minutnih presledkih so pridirjali vsi ostali — zadnji v 1 uri 36 minut 38 sekund. In ta je prišel z »dilemami« letošnje pozno zimo! Le enemu se je primečila nezgoda, da je zlomil smuče in moral preiti cilj... Pri Pustu so se tekmovalci v posebni sobi preoblekli ter pokrepčali z vročim čajem. — Predsednik tekmovalnega odbora učitelj g. Beg je po kratkem nagovoru izročil prvim trem skromna častna darila.

Smučska tekma Sm. k. Celje

Iz Celja smo prejeli: Smučarski klub Celje, je priredil v nedeljo dne 15. februarja t. l. smučsko tekmo za klubovo prvenstvo na progi Celjska koča-Store ter za dame in juniorje z startom in ciljem v Storah. Proga za seniorje je bila gorskega značaja in imela približno 500 m višinske razlike, dolga je bila približno 18 km. Smečne razmere niso bile radi na novo padlega snega preveč idealne, v višjih legah je bil suh, v dolini pa južen, kar je tekmovalce proti koncu precej oviralo, kjer so imeli smuči mazane za suh sneg. Kljub temu da so se nekateri člani udeležili eno dobro uro prej slalomtekmatske zimskosportnega odseka SPD v bližini Celjske koč, so doseženi rezultati prav dobri.

Podrobni rezultati so: Seniorji 18 km: 1. Erwin Gračner 1:10:34 (prvak kluba za leto 1931), 2. Karl Filač 1:18:54, 3. Josip Hribnik 1:19:12. Juniorji 8 km: 1. Skoberne Fritz 41:41, 2. Skoberne Karl 45:06, 3. Steinböck Fritz 46:57. Dame 5 km: 1. Urch Ria 35:12, 2. Filipitsch Alda 42:54, 3. Kirbiach Elsa 45:21.

Po tekmi je bil v gostini Adrinek v Storah sestanek vseh tekmovalcev in funkcionarjev, na katerem so bili razglašeni rezultati in prvim trem zmagovalcem vsake kategorije razdeljena okusna in praktična darila.

Mali
oclosi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž 463 najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Ribe žive sladko vodne, ter namočeno

polenovko najboljšo, vedno svežo, nadalje vso delikatesno in špecerijsko blago po najnižjih cenah nud

F. R. KOVACIC Ljubljana, Mladosteva cesta 32

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o nelojalni konkurenci v upravi »Jugoslovanac«. — Cena Din 6.—

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobujanju nelojalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. — Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovanac«. Gradisce 4.

V neizmerni žalosti naznamjam v svojem in imenu svojih otrok, vnukov, vnukinj in drugih sorodnikov prežalostno vest, da je moj nad vse ljubljani nepozabni soprog, oče, stari oče, brat itd. gospod

dr. Josip Vrečko

odvetnik, predsednik Celjske Posojilnice d. d. Častni starosta Celjskega Sokola itd.

danes ob pol 10. uri dopoldne po delapolnem življenju in kratki bolezn

v 75. letu mirno preminul.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 21. februarja ob pol 5. uri popoldne iz Ipavčeve ulice 2 na okoliško pokopališče.

Sv. maša za dušnico bo v ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol 7. uri v farni cerkvi v Celju.

Celje, Mislinje, Č. Budejovice, Fredrikstad, 19. svečana 1931.

Rozina dr. Vrečko-va roj. Kapus

Brez posebnega obvestila.

Lipka

pomladni velesojm

1931

splošni vzorčni velesojm od 1. do 7. marca
veliki tehnični in stavbni velesojm od 1. do 11. marca
tekstilni velesojm od 1. do 4. marca
velesojm športnih predmetov od 1. do 5. marca

Pojasnila dobite pri

zastopstvu Stegu, Ljubljana

Gledališka ulica 8/II

Telefon 29-25

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI
Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 20. februarja: Zaprt.
Sobota 21. februarja: »Trije vaški svetniki«.
Red D.

Nedelja, 22. februarja ob 15. uri: »Divji lovec«.
Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ob 20. uri: »Mercadet«. Ljudska predstava
po globoko znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 23. februarja: »Glavni dobiteki«. Red B.

Opera

Petek, 20. februarja: Zaprt.
Sobota, 21. februarja: »Valkira«. Red B.
Nedelja, 22. februarja ob 15. uri: »Nina nana,
pundča moja«; balet Figurine. Ljudska
predstava po globoko znižanih cenah. Izv.
Ob 20. uri: »Grofica Marica«. Ljudska pred-
stava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 23. februarja: Zaprt.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Petek, 20. februarja: Zaprt.
Sobota, 21. februarja ob 20. uri: »Karol in
Ana« ab. B. Kuponi.

Sokolstvo

I. skupščina Sokolske župe Ljubljana

Na podlagi sklepa seje župne uprave se vrši v
nedeljo 1. marca t. l. ob 9. dop. v mali dvorani
sokolskega doma na Taboru redna župna glavna
skupščina s sledečim dnevnim redom v smislu
§ 14 župnih pravil: 1. Otvoritev, pozdrav in poro-
čilo br. župnega starost, 2. poročila župnih funk-
cionarjev: tajnika, načelnika, prosvetarja, stati-
stičarja, blagajnika in knjigovodje, predsednikov
odsekov: gospodarskega, gradbenega, zdravniškega
in narodno-obrambnega, dalje župnega nadzornega
odhoda; 3. določitev višine župnega porea za
leto 1931; 4. razprava o župnem proračunu za
leto 1931; 5. razprava o župnih prireditvah v letu
1931; 6. predlogi župne uprave in župnih edinic;
7. predlog uprave saveza SKJ za imenovanje član-
ov župne uprave, nadzornega odhoda in častnega
razsodišča; 8. slučajnosti.

Na podlagi § 13. župnih pravil se morajo ude-
ležiti župne glavne skupščine delegati vseh žup-
nih društev in čet, katere delegate določi dru-
štvena uprava. Eventuelne predloge za glavno
skupščino lahko stavijo društva še do 22. fe-
bruarja t. l. upravi sokolske župe v Ljubljani.

Ker se bodo vsa poročila župnih funkcionarjev
izdala v posebni brošuri, bodo ista razposlana
vsem društvom v tolikem številu, kolikor pri-
pada vsakemu društvu v smislu § 13 župnih pravil
delegatov. Ta poročila naj delegati preberejo
in preštudirajo že doma, da lahko stavijo pri
skupščini k poročilom svoje mišljenje.

Župna uprava pričakuje zanesljive udeležbe vseh
delegatov župnih društev, zlasti zaradi tega, ker
se udeležijo glavne skupščine tudi delegat uprave
Saveza SKJ iz Beograda. Zdravo!

Sokolske novice

Skupno delovanje češkega in ruskega Sokolstva
v Bolgariji. Število ruskih emigrantov v Bolgariji
je zelo veliko, ter je to v Bolgariji najmočnejša
skupina tujcev, njih število se ceni na 8000 duš.
Med temi ruski emigranti je posebno razvito
sokolstvo ter so njihova društva vključena v Zvezi
ruskega Sokolstva v emigraciji s sedežem v Pragi.
Najmočnejša ruska sokolska postojanka je v So-
fiji, ki šteje 120 članov in članice. Druga najmoč-
nejša je mesto Sumen s 50 člani, tretja v Plovdivu
pa je zaradi odhoda večine agnih članov pre-
nehala. Na čelu ruskega Sokolstva v Bolgariji so
starosta br. Rjepninskij, podstarosta br. Sulmenev
in načelnik br. Svešnikov. Delovanje ruskega so-
kolstva je bilo zaradi pomanjkanja telovadnic
zelo oteženo, kajti telovadba se vrši večinoma
v šolskih, ki so pa precej nehygienične in ne-
primerne. Da se pa omogoči ruskemu sokolstvu
popoln razmah, je češki Sokol v Sofiji dal svojo
telovadnico na razpolago z vsem potrebnim oro-
djem. Sokolsko delovanje pa se bo posebno po-
živilo z ustanovitvijo češko-ruske sokolske zveze
v Bolgariji.

Lahkotletski uspehi v češkoslovaškem Sokol-
stvu. Poleg telovadbe goji češkoslovaško sokolstvo
v veliki meri tudi lahkotletski ter prirejajo po-
samezne župe posebne župne lahkotletske tekme,
ki so pokazale presenetljive uspehe. Posebno agil-
na je v tem pogledu sokolska župa Jana Machala.
Naj navedemo nekaj zanimivih rezultatov, ki so
jih dosegli posamezni tekmovalci v najrazličnej-
ših panogah lahkotletstva. Tek na 100 m 112 sek.,
na 400 m 54 sek., na 1500 m 4'34"8 min., v teku
na 110 m z zaprekami 17 sek., v skoku v višino
je bil najnižji skok 161 cm, najvišji pa 175 cm,
v skoku v daljavo 666 cm, v skoku v višino ob
palici 360 cm, met krogla 13'58 m, pet tekmo-
valcev vrglo kroglo nad 11 m, met diska 32'58 m,
met kopja 49'82 m itd. Doseženi uspehi kažejo,
da skrb češkoslovaško sokolstvo za sistematično
vzgojo svojega članstva v vseh panogah telesne
vzgoje.

Ali se nemški turnerji udeležijo olimpijade v
Los Angelesu? Tehnični odbor nemškega turner-
stva je na zadnji seji sklepal o udeležbi nemškega
turnerstva na olimpijadi v letu 1932. Po dalj-
šem razmišljanju je bilo načelno sklenjeno, da
se olimpijadi udeležijo vrsta turnerjev, ako bodo
dopuščala denarna redstva. O tem pa bo izrekla
končno besedo glavna skupščina turnerjev me-
seca marca. Vsekakor pa je pričakovati, da se
bodo Nemci olimpijadi skoro gotovo udeležili.

Za teritorij občine Breznica se snuje novo so-
kolsko društvo. Ustanovni občni zbor bo v ne-
deljo 8. marca v salonu gostilne br. Osvalda na
delu pri Zirovnici. Začetek zborovanja ob 15.
uri. Pozivljajo se vsi oni, ki se žele pristopiti,
da se zglase pri br. Schifferju ali br. Mokorelu,
ker vodita vsa pripravljala dela. — Zdravo!

Ljubljanskemu Sokolu je darovala gospa Ana
Chvatalova iz Prage Din 1000 v počaščenje spo-
minu nedavno preminulega bivšega dolgoletnega
člana in ravnatelja Kolinske tovarne v Ljubljani
Franciška Chvatala. Plemeniti darovalki bodi iz-
rečena najiskrenejša zahvala.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/5.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 22. januarja do 31. januarja 1931.

S rez	Ostali	Na novo oboleli	Okrevali	Umrli	Ostanje v oskrbi
Skupina tifusnih bolezni.					
Celje	5	—	—	1	4
Dolnja Lendava	2	—	1	—	1
Konjice	1	—	—	—	1
Krško	2	—	—	—	2
Litija	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	1	3	—	—	4
Ljutomer	1	—	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Prevalje	1	—	1	—	—
Slovenjgradec	—	1	—	—	1
Skupaj	15	4	2	1	16

Griza. — Dysenteria.

Ljubljana (srez)	1	—	—	1	—
Skupaj	1	—	—	1	—

Skrlatinka. — Scarlatina.

Brežice	1	—	1	—	—
Celje	3	—	2	—	1
Celje (mesto)	1	—	—	—	1
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	5	—	1	—	4
Kočevje	2	—	1	—	1
Krško	1	—	—	—	1
Litija	—	12	—	—	12
Ljubljana (mesto)	5	—	2	—	3
Ljutomer	3	1	1	—	3
Maribor desni breg	—	1	—	—	1
Maribor levi breg	—	4	—	—	4
Maribor (mesto)	1	—	1	—	—
Murska Sobota	1	1	—	—	2
Novo mesto	1	—	1	—	—
Ptuj	—	2	—	—	2
Radovljica	3	—	2	—	—
Smrje pri Jelšah	2	—	2	—	1
Skupaj	30	21	14	—	37

Ošpice. — Morbilli.

Kranj	2	—	2	—	—
Litija	1	—	1	—	—
Prevalje	1	—	1	—	—
Ptuj	29	36	22	2	41
Ptuj (mesto)	3	—	3	—	—
Skupaj	36	36	29	2	41

Davica. — Diphtheria et Croup.

Brežice	19	1	9	—	11
Celje	1	2	1	—	2
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Dolnja Lendava	1	1	1	—	1
Gornji grad	—	1	—	—	1
Kamnik	2	—	1	1	—
Kranj	2	2	1	—	3
Kočevje	1	1	—	1	1
Konjice	—	2	1	—	1
Krško	24	—	8	—	16
Laško	2	—	2	—	—
Litija	2	2	—	—	4
Logatec	1	1	—	—	2
Ljubljana (srez)	6	1	4	—	3
Ljubljana (mesto)	7	6	3	—	9
Ljutomer	5	—	5	—	—
Maribor desni breg	6	—	6	—	—
Maribor levi breg	8	1	5	—	4
Maribor (mesto)	8	8	8	1	2
Murska Sobota	1	2	1	—	2
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	—	3	—	—	3
Ptuj	—	1	—	—	1
Radovljica	4	—	—	—	4
Smrje pri Jelšah	3	6	1	1	7
Skupaj	105	36	57	4	80

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Murska Sobota	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Šen. — Erysipelas.

Celje	1	1	—	—	2
Kočevje	1	—	—	—	1
Konjice	—	1	—	—	1
Krško	—	1	—	—	1
Litija	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	—	1	—	1	—
Ljutomer	1	—	1	—	—
Maribor desni breg	1	1	1	—	1
Maribor levi breg	—	1	—	—	1
Maribor (mesto)	1	1	—	1	1
Radovljica	1	—	1	—	—
Skupaj	6	8	3	2	9

Otročniška vročica. — Sepsis puerpe- ralis.

Novo mesto	1	—	—	—	1
Smrje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	2	—	—	—	2

Vnetje priušesne slinovke. — Parotitis epidemic.

Murska Sobota	1	—	—	1	—
Skupaj	1	—	—	1	—

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine v Ljubljani.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

P 34/30/2.

361

Razglasitev preklca.

S sklepom okrajnega sodišča v Žužem-
berku z dne 2. decembra 1930., opr. št. L 6/30/5 je bila Kastelic Marija, posestnica
v Brezovem dolu št. 22 zaradi pijan-
čevanja in zapravljanja omejeno prekli-
cana.

Za pomočnika je bil postavljen Miklič
Jožef, posestnik iz Brezovega dola št. 10.
Okrajno sodišče v Žužemberku,
dne 29. januarja 1931.

P 10/30.

424

Razglasitev preklca.

S sklepom okrajnega sodišča v Kozjem,
z dne 25. februarja 1930. opr. št. L 9/20—5,
je bila Gobec Antonija, posestnica, stanu-
joča v Podčetrku, zaradi umobolnosti po-
polnoma preklcana.

Okrajno sodišče v Kozjem, odd. I.,
dne 10. februarja 1931.

T 1/31—3

420

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Čuka Katarina, vdova Ferencak, roj. Pu-
han, rojena 2. XII. 1883 v Kobilju, tja pri-
stojna, sosesnica v Kobilju št. 103, je
odšla leta 1910. v Ameriko, od koder se
ni več vrnila. Zglasila se je leta 1912. zad-
njikrat in od tedaj ni nobenega glasu več
o njej.

Ker je potemtakem smatrati, da bo na-
stopila zakonita domneva smrti v smislu
§ 24 št. 1 o. d. z., se uvede na prošnjo hčere
Horvat Irme, roj. Ferencak, posestnice v
Kobilju št. 103, postopanje za proglasitev
mrtvim ter se izda poziv, da se o pogre-
šanki poroča sodišču.

Čuka Katarina, vd. Ferencak, roj. Puhan
se poziva, da se zgasi pri podpisnem so-
dišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 10. marcu 1932 bo sodišče na vnovič-
no prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 14. februarja 1931.

T 2/31—4

419

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Čeh Feliks, posestniški sin v Gočovi št.
17, rojen 7. januarja 1894 v Gočovi, tja pri-
stojen, je po končani svetovni vojni ostal
kot bivši vojni ujetnik v Sibiriji v Ustčo-
mu. Od tu je 7. II. 1921 pisal zadnje pis-
mo, od tedaj pa se ni več oglašil in se od
tedaj pogreša.

Ker je potemtakem smatrati, da bo na-
stopila zakonita domneva smrti v smislu
§ 24 št. 1 o. d. z., se uvede na prošnjo bra-
ta Čeha Alojza, posestnika sina v Gočovi,
postopanje za proglasitev mrtvim ter se
izda poziv, da se o pogrešancu poroča so-
dišču.

Čeh Feliks se poziva, da se zgasi pri
podpisnem sodišču ali drugače da kako
vest o sebi.

Po 10. marcu 1932 bo sodišče na vnovič-
no prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 14. februarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 1398/II.

415—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje raz-
pisuje za na dan 9. marca 1931, ob enaj-
stih nabavo: 6 komadov original Klinger
ventilov in 100 komadov železnih drogov.
Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 10. februarja 1931.

Štev. 1401/II.

416—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje raz-
pisuje za na dan 16. marca 1931 ob enaj-
stih nabavo: 34 komadov original Klinger
ventilov.

Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 12. februarja 1931.

Štev. 1400/II.

417—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje raz-
pisuje za na dan 23. marca 1931 ob enaj-
stih nabavo 20.000 kg tracic.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 12. februarja 1931.

D. No 98/1—1931.

422—3—2

Razglas o licitaciji.

Okrajni cestni odbor Maribor razpisuje
na podlagi členov 86. do 98. zakona o dr-
žavnem računovodstvu ter vseh njegovih
dopolnitev in izprememb s skrajšanim ro-
kom 15 dni

I. javno pismeno licitacijo

za oddajo gradbenih del zgradbe ceste
Sv. Peter—Ložane, km 2+648 do km 5+727
(III. del).

Licitacija se bo vršila v uradnih prosto-
rih Okrajnega cestnega odbora v Mariboru,
Koroška cesta št. 28/II,

E. M. Remarque:

22

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Nepremično smo stali in čakali prihodnje sekunde. Kosole se je vzravnil. »Lopate sem,« je dejal nakratko. Pripravljeni smo bili na uboj in umor, toda Kosole je začel kopati grob. Sam je kopal za Schröderja poseben grob; nobenemu ni pustil, da bi mu pomagal. Sam ga je tudi položil vanj. Na Seeliga se ni niti spomnil, tako ga je vse to prevzelo.

Ko je začel svitati dan, smo bili gotovi. Medtem je umrl tudi tisti ranjenec na vozičku. Položili smo ga k drugim. Ko smo zemljo potlačili, smo zasadili vanjo križe. Kosole je s svinčnikom napisal na prazen križ Schröderjevo ime in obesil nanj šlem.

Ludvik je prišel še enkrat. Odkrili smo se. Molil je drugi očenaš. Poleg njega je stal Albert, ki je sedel v šoli poleg Schröderja. Najbednejši med nami je bil Kosole. Ves siv in upadel je bil in nobene besede ni spregovoril.

Obstali smo še nekaj časa. Deževalo je vedno bolj. Potem so prišli možje s kavo. Vsedli smo se in začeli jesti.

Šele zjutraj se je priplazil iz rova narednik. Kilometer daleč je smrdel po rumu. Na vsak način je

hotel v zaledje. Kosole je zavpil, ko ga je ugledal. K sreči je bil Willy v bližini. Zagnal se je na Ferdinanda in ga je prijel z vso silo. Toda kljub svoji silni moči je bil preslab. Štirje smo morali napeti vse sile, da smo ga obdržali in preprečili, da ni napadel narednika in ga zadavil. Šele čez eno uro se je pomiril in uvidel, da bi spravil samo sebe v nesrečo, če bi se spustil na narednika.

Zdaj je stal Seelig ob točilni omari, Kosole pa je sedel pet metrov od njega proč.

Orkestrion je že v tretje grmel koračnico iz Vesele vdove.

»Krcmar, še žganja,« je kričal Tjaden; njegove svinjske oči so se iskrale. »Tako,« je odgovoril Seelig in prinesel kozarce. »Na zdravje, tovariši!«

Kosole je pogledal izpod pobešenih trepalnic. »Ti nisi naš tovariš,« je zakrutil. Seelig je vtaknil steklenico po pazduho. »No, dobro, pa ne,« je odvrnil in se vrnil za točilno mizo.

Valentin je vsul žganje vase. »Pij, Ferdinand, to je edino resnično,« je dejal.

Willy je zopet naročil. Tjaden je bil že napol pijan. »No, Seelig, ti stari kompanijski pajk,« se je drl, »zdaj ne bomo dobili nobenega tobaka več, kaj? Pij z nami.« Tako je udaril svojega nekdanjega predstojnika po rami, da se je ta kar zvil. Eno leto prej bi ga za kaj takega postavili pred vojno sodišče, ali pa vtaknili v norišnico.

Kosole je metal svoje poglede od točilne mize v

svoj kozarec in od kozarca k točilni mizi in k debelemu, uslužnemu možu pri pipah. Zmajal je z glavo. »To je povsem drug človek, Ernest,« mi je dejal.

Meni se je tudi tako zdelo. Seeliga nisem mogel več spoznati. Bil je s svojo uniformo in svojo beležnico tako zraščan, da si ga nisem mogel predstavljati v srajci, še manj pa kot krcmarja. Zdaj pa je vzel svoj kozarec in pustil, da ga je Tjaden, ki je bil prej kot uš pred njim, tolkel po ramah in tikal.

Seelig je imel že marsikaj za seboj. Njegova, buldogi podobna glava je žarela deloma od alkohola, deloma od veselja vsled kupčijskih uspehov.

»Bodimo zopet prijatelji,« je predlagal. »Dam za steklenico ruma, ki je še izpred vojske.«

»Kaj?« je dejal Kosole in se vspel.

»Rum. V omari imam še eno steklenico,« je dejal Seelig nedolžno in šel ponjo. Kosolu je bilo, kot bi ga kdo udaril po glavi. Strmel je za njim.

»Ta se gotovo na tisto več ne spominja, Ferdinand,« je domneval Willy, »ker drugače ne bi kaj takega riskiral.«

Seelig se je vrnil in začel natakati. Kosole je pihnil vanj.

»Ali se je spominjaš, kako si se napil ruma od strahu? Mogel bi biti nočni čuvaj v mrtvašnici, ti!«

Seelig je napravil pomirljivo kretnjo z roko. »To je bilo že davno. To že ni več res.«

Ferdinand je umolknil. Če bi enkrat Seelig bolj ostro odgovoril, bi zaropotalo. Seeligova popustljivost je pa Kosola tako osupnila, da se ni mogel odločiti.

Snaga v Berlinu

Snagost v mestu in na deželi ne zahteva samo čut za lepoto, ampak jo zahteva tudi skrb za zdravje. To velja za mesta še bolj kot za deželo, ker stanujejo ljudje v mestih na gostu, kar je za zdravje mnogo bolj nevarno kakor pa redka naseljenost na deželi. Snagjenje vasi in ulic pa povzroča zlasti v velemestih veliko dela in velike stroške.

V Berlinu n. pr. meri površina vseh cest ulic nad 42 milijonov kvadratnih metrov, ki jih je treba vsak dan čistiti. Glede na snagjenje so pa ceste razdeljene v Berlinu na pet vrst, t. j. take, ki jih morajo čistiti večkrat, druge pa čistijo bolj redko.

Ceste in ulice v Berlinu čisti vsak dan redno po 3500 mož; če pa se zgodi kaj posebnega, pozovejo na pomoč še okoli 6000 pomožnih delavcev. Ne delajo pa samo delavci, ampak tudi stroji: Berlin ima okoli 1000 avtomobilov za pometanje ulic, za škropljenje in za odvažanje smeti, snega in blata. Ceste čistijo na vse zgodaj zjutraj. Vsako leto nametejo po berlinskih ulicah nad pol milijona kubičnih metrov smeti in odpadkov. V teh smeteh najdeš vse mogoče reči: živalske odpadke, pesek, listje, pepel, ostanke sadja in zelenjave itd. Največ teh smeti zvozi v okolico, kjer jih prodajajo kot gnoj; kar pa ne prodajo, zlagajo na posebnih zbirališčih, kjer se iz smeti napravi v teku let dobra in rodovitna zemlja.

V Berlinu pa ne mečejo ljudje na ulice samo raznih lupin in starih časopisov, ampak tudi stare, obrabljene žimnice. Vsak dan najdejo delavci na ulici povprečno po 100 žimnic.

Čiščenje berlinskih ulic pa ni ravno po ceni. Lansko leto so izdali n. pr. 19 milijonov zlatih mark v ta namen (1 marka = 14 Din). Če pa zapade več snega, so stroški seveda še večji.

Smeti, ki ki se nabirajo v hišah, pa pobira 350 avtomobilov in 1050 delavcev. Smeti se nabere vsak dan toliko, da jih vozijo vsak dan štirje vlaki (140 vagonov) iz mesta daleč ven v okolico, kjer smeti pregledajo in izkoristijo do zadnje možnosti. Kar pa ostane, porabijo za zasipanje jam ali za gnoj.

Cela svatovska družina zastrupljena

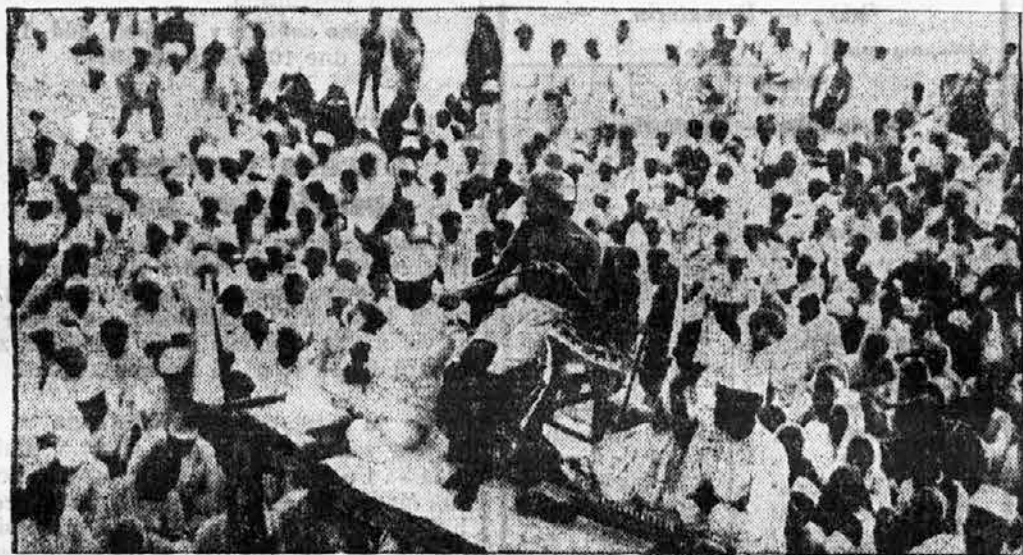
V mestecu Redondas na Portugalskem so te dni praznovali veselo svatovščino. Ko pa je prikipelo ženitovanjsko veselje do vrhunca, je začelo prihajati gostu za gostom slabo in večino so jih morali odpeljati v bolnišnico. Policija, ki se je za ta slučaj zavzela, je pa kmalu dognala vzrok nezgode. Pokazalo se je namreč, da je imel ženin pred poroko razmerje z neko drugo žensko. Od jeze in iz maščevanja nad ženino in je ženska šla in nasipala v vodnjak, kamor so hodili za goste po vodo, veliko množino mušnic. Večino gostov so rešili, maščevalno žensko pa so zaprli.

Največji kinematograf na svetu

Največja kinodvorana se ne nahaja v Ameriki, ampak v Franciji. To je neka bivša šola za jahanje v Parizu, ki so jo preuredili za kinematografske predstave. Sedaj dvorano predelujejo. Izvršuje znano filmsko velepodjetje Gaumont-Aubert. Dvorana bo čez nekaj mesecev gotova.

V dvorani bo nad 6000 sedežev. Imela bo pa dvorana 3 nadstropja, v vsakem nadstropju pa široko galerijo. Stena za slike bo merila 14x6 metrov. Cela vrsta najboljših inženjerjev pa je na delu, da reši vprašanje akustike (slušnosti) na čisto nov način. Pred vvhodom v dvorano pa bo 22 metrov dolga in široka lopa.

V dvorani bodo vzdane dvojne velike orgle. Osobje bo uniformirano, uniforme pa se bodo ujemale s slogom dvorane. Cene ne bodo visoke, tako da bo mogoče vsakomur videti največjo kinodvorano na svetu.

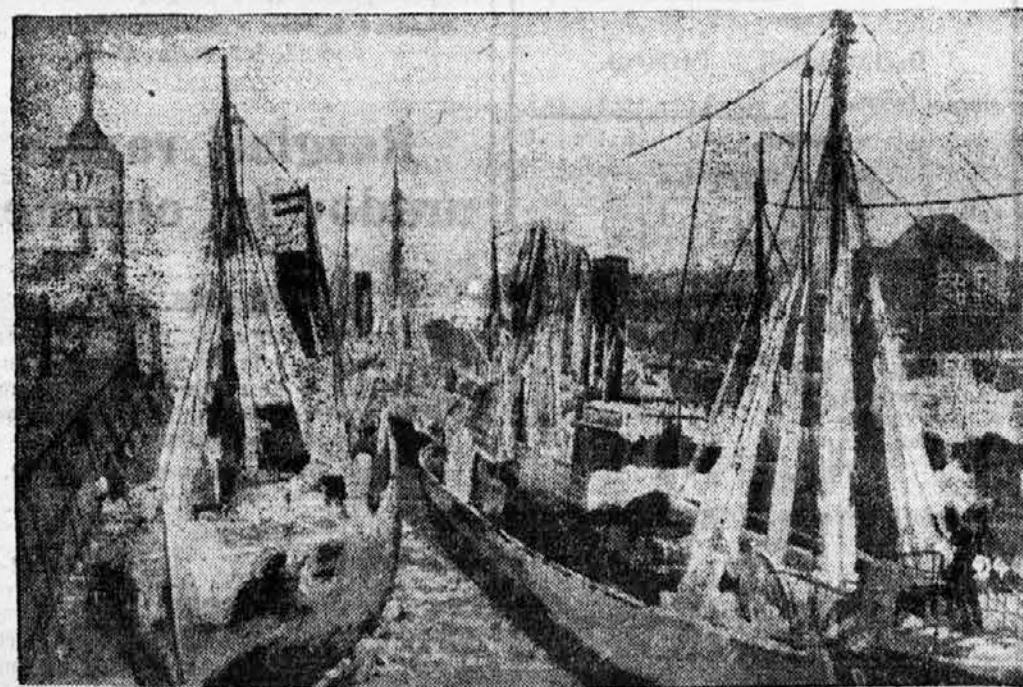
Ghandi govori

Voditelj indijskih nacionalistov Mahatma Gandhi, ki so ga pred nekaj dnevi izpustili iz zapore, zopet govori ljudstvu. Na njegove zборе prihajajo ljudje po cele dni daleč.

Potres v Albaniji

Na sliki vidimo porušeno cerkev v Korči, kjer je bilo središče potresa. Potres je napravil ogromno škodo, človeških žrtve pa ni bilo.

25 parnikov v ledu

Na otoku Hogland v finskem morskem zalivu je vsled nenadnega mraza zamrznilo 25 trgovskih parnikov. Na pomoč so prišli ledolomci in vojne ladje, pa tudi te se niso mogle preriti skozi močan led do ogroženih parnikov. Posadke ogroženih ladij preskrbujejo s hrano z letali.

Dobro jih je potegnil

V londonskem predmestju Plaistow imajo poleg raznih drugih klubov in društev tudi »Društvo prijateljev Društva narodov«. To društvo je sklicalo te dni svojo sejo za mesec februar. Seje takih društev navadno nimajo posebnega pomena, ta seja pa je bila le imenitna.

Na sejo je namreč prišel tudi pravi cesarski princ iz Abesinije Souleji Kartos. Obleden je bil v aristokratsko prirojeno flanelasto obleko, ki se je prav dobro prilagajala njegovi temni polti. Visokemu gostu in njegovemu angleškemu tajniku in tolmaču so gospodje odborniki takoj odkazali častna mesta, za kar se je visoki princ zahvalil s tem, da je tudi sam prosil za besedo. Njegov govor je bil čisto kratek. Rekel je namreč le: »Jestanda kura pan pustan da! Jum kan rustande jum dum kustanda!« Tako se je glasil princ v govor, ki so ga zborovalci kljub njegovi kratkosti navdušeno pozdravili. Obrazi poslušalcev pa so se nekoliko podaljšali, ko je gospod tolmač ta govor predstavil v angleščino. Tedaj se je pokazalo, da je princ zagovarjal sužnost (v Abesiniji namreč še danes prodajajo sužnje, Anglija pa to trpi). »Sužnost«, tako je namreč rekel princ iz Abesinije, je izvor abesinske moči. Sužnost nikogar ne ovira, da ne postane velik in slaven mož, in samo sužnost je tista sila, ki rešuje Abesinijo, da ne pade v brezkulturno in idiootško stanje; v kakršnem se nahaja današnja Evropa.

Poslušalci so kar strmeli. Ploskali sicer niso več, ampak to, kar je povedal princ, je bilo vsaj originalno in zanimivo. Zato je tudi ves zbor spoštljivo vstal, ko je princ s svojim spremstvom zapustil dvorano.

Cesarski princ pa ni šel daleč proč, ampak se je ustavil že v prvi gostilni. V gostilni je takoj poiskal kraj, »kamor gre tudi cesar peš«, in tam se je začel umivati. Ko pa si je izmil s telesa svojo lepo temno abesansko barvo, se je pokazalo, da je »prince čisto navaden študent londonskega vseučilišča, ki je slavne zborovalce prav imenitno potegnil.

Radio

Ljubljana, petek, 20. februarja. 12.15 Plošče (Arije jugoslovanskih umetnikov — serenade). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.00 Radio orkester. 18.30 P. dr. R. Tominec: Redovništvo v srednjem veku. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. 19.30 Gospodinska ura: Strošnice (Krekova gospod. šola). 20.00 Večer Radio orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 21. februarja. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Radio orkester. 18.30 Bogo Pleničar: Šahovska ura. 19.00 Dr. Fr. Veber: Filozofija evangelijev. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Akademija II. drž. realne gimnazije v Ljubljani. 21.00 Kuharjev šramel kvartel. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, petek, 20. februarja. 12.20 Kuhinja. 13.30 Novice. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne. 18.30 Novice. 20.30 Koncert (Beograd). 22.30 Novice, vreme, sneg. 22.40 Plesna ura.

Zagreb, sobota, 21. februarja. 12.30 Sneg in vreme. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert radio orkestra. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Beograda.

Beograd, petek, 20. februarja. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Kuhinja. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Nemščina. 20.00 »Cirkuška atrakcija«, komedija. 20.30 Iz opere »Prodana nevesta«. 21.30 Koncert (celo in klavir). 22.30 Novice. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert radio orkestra.

Beograd, sobota, 21. februarja. 11.30 Popoldanski koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Popoldanski koncert radio orkestra. 18.00 Predavanje. 19.30 Predavanje. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere, nato plošče.